

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України

◆ № 91 [341] ◆ Вівторок, 19 травня 1992 року ◆

Ціна 2 крб.

Чи висуватиме Росія територіальні претензії до України?

Читайте в номері

Москва, 18 травня. (Парламентський жор. ІТАР-ТАРС Олексія Трещининой). Незалежно від рішення російського парламенту про заохочення передачі Криму

а 1954 році, ніяких територіальних претензій до братнього українського народу Росія не висуватиме. Ми дуже дорожимо відносинами з Україною. Про це заявив

своєодні на брифінгу Голова Верховної Ради Російської Федерації Руслан Хасбулатов.

Говорячи про позицію щодо референдуму в Криму, Ру-

слан Хасбулатов відзначив, що населення має право його провести. Зі свого боку, сказав він, Росія склало сприятливе безконфліктному розв'язанню проблеми Криму.

6 ЗНОВУ

У ДЯДЬКІВ ЧУБИ
ТРИЩАТЬ

В Оратові, на Вінницькій, у двох начальницьких кабінетах сидять двоє розгублених людей. Один з них знає, що таке район і як там напружати, але він не може і не хоче цим займатися. Другий хоче, та достеменно ще не знає — як...

ВІЗИТ ДО ПОЛЬЩІ

Президент України Леонід Кучма відбув вчора до Республіки Польща з дводенним офіційним візитом. Його супроводжують: міністр закордонних справ Анатолій Зенчук, міністр економічних зв'язів і торгівлі Анатолій Воронков, міністр транспорту Орест Килимчук, міністр освіти Петро Таланчук, міністр культури Лариса Хоронько, голова Комісії Верховної Ради України у закордонних справах Дмитро Павличко, державний радник України Олександр Євчук, секретар Адміністрації Президента України Микола Хоменко, інші офіційні особи.

ВИРІШЕНО

РЕКОМЕНДАЦІЇ СЕСІЇ

18 травня відбулося засідання Президії Верховної Ради Криму. Вирішено запропонувати Сесії Верховної Ради Криму, яка відкривається 20 травня, скасувати Акт про проголошення державної самостійності Республіки Крим та постанову з цього питання, оскільки питання державності Криму закріплено в Конституції Республіки Крим. Вирішено також продовжити договірний процес розмежування повноважень між Республікою Крим та Україною. Сесії рекомендовано вивести на загальнокримський референдум питання «Чи затверджує ви Конституцію Республіки Крим?», звернувшись до ініціативної групи з проведення референдуму з пропозицією зняти питання «Чи ви за незалежну Республіку Крим в союзі з іншими державами?». Все це, як зазначає виступав Президент (проти не голосувало ніхто, утрималося 3), зможе обидати кримчан.

Члени Президії вважають, що Сесія Верховної Ради Криму повинна звернутися до Верховної Ради України з пропозицією припинити обговорення і вирішення проблем Чорноморського флоту і депортованих народів, які повертаються на свою батьківщину.

ЯК ПАХНЕ БУЗОК

А й справді — як! За посадовими парламентськими справами народних обранців, очевидно, було не до цього. Та ось наділаного дух з чистих легкої руки вони вирішили відвратитися від постійної клопотів і звернули до Ботаничного саду АН України.

Певіро — не пошодували. Бузок не пах — змилується: записи нетагами, спонсор лавірок

лазокими весни. Як помітили спостерігачі, парламентарії щодо побаченого були одностайні, похвалили на спостерігачів. Їх просять, що проведений на свіжому повітрі має додати їм бадьорості у законодавчості. Вони ж так: від кресного до корисного один крок.

Фото Миколай КОЗЛОВСЬКИЙ.

ДОКИ СПІВАЄМО — ЖИВЕМО...

На Рішеннях пройшли Дні культури області, що потерпіли від аварії на Чорнобильській АЕС. Сюди з'їхали науковці-народознавці, працівники культури, майстри народної творчості, етнографічні ансамблі з Чернігівської, Київської, Житомирської та Волинської областей. Учасники провели науково-практичну конференцію «Круглий стіл», відбувся великий концерт фольклорно-етнографічних колективів, були організовані виставки культурних цінностей, вартістю з відчуженої зони, сучасні роки майстрів народної творчості. Господарі і гості взяли участь у проведенні урочистого вечора, присвяченого пам'яті Миколи Костомарова.

Докладніше про це читайте в одному з наступних номерів «Г».

КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ ЕКОНОМІСТІВ

Учора в конференц-залі Академії наук України розпочався Перший Міжнародний конгрес українських економістів «Економіка України: минуле, сучасне, майбутнє». В ході Конгресу, що триватиме до 22 травня, буде проведено близько ста доповідей, з яких до сорока представитимуть університетські з-я між України. Проблеми, що їх збираються обговорити конгресмени,

об'єднуються в такі розділи: економічний розвиток в умовах незалежності, підприємництво та ринок України, регіональна економіка, інтеграція економіки України у світову господарство та інші. Під час Конгресу планується виробити рекомендації щодо подальшого економічного розвитку України.

Крім того, з метою об'єднання зусиль економістів на Конгресі планується утворити Міжнародну українську економічну асоціацію (МУЕА).

«ЗОЛОТО» ЛУГАНСЬКОЇ ПРОБИ

У будівлі проходила чемпіонат Європи зі спортивної гімнастики. Вперше спортсмени з колишніх республік СРСР виступили суверенними командами. Абсолютним чемпіоном став представник України, пуганський ігор Коробіничський — 58,200 бала, «Срібло» — у Золтана Шуплю (Угорщина) — 57,700, бронзову медаль дістали Віталію Щербю (Вікторус) — 57,600.

ДОГОВІР ДРУЖБИ

Підписання міжнаціональної угоди про дружбу, економічне та культурно-співробітництво між сусідніми областями України і Росії завершилася в Сумах зустріч представників Бєлгородської, Брянської, Курської, Сумської і Чернігівської областей.

«УКРАЇНЦІВ» СТАНЕ МЕНШЕ, І ВСІ ЦЬОМУ ЛИШЕ... ПОРАДЮТЬ

А насамкінець робочого дня дочекалися і «різного». Як завжди, кожен говорив, що його найбільше болить. Певне, і налівопорожий депутатський зал, і ще не зовсім аполітичних виборців біля

Сам О. Мороз, отримавши слово, цього категорично не заперечив. Можливо, тому, що не був у такий спосіб готовий відстоювати роль влади комуністів, бо має претензію до влади четвертої — засобів масової інформації.

Що ж, влада слово «соло-
не», а отже, я «липке».

Анатолія БЕНЬ,
спеціальний кореспон-
дент «Голосу України».

Муталібова
під суд

Я для...

ЗАКОН ПРО ПОВІТРЯ ДЛЯ... ПОВІТРЯ?

«Ми ввели наше суспільство, нагати в чому розбещене і неконтрольоване, в якіс перші рамки. Чи не здається вам, що цей закон — це просто безглузда інструкція, яка проти досвідчених під п'янку розбурхує і чиновників і, власне, нічого не змінить у тому андальізмі, де ми сьогодні перебуваємо, Чи не здається вам, що цей закон виконає власну антироль, прискіпнеть наше суспільство, і ми житимемо так само, як і жинді?».

Ягідки ще
попереду

уліці на 50 тисяч пере-
міщених народжуваність. Вни-
раємо, шановні, впливає.
Від інфекції кімната,
звичайно, не захищає, але
кількість захворювань в 2,6 рази,
дл бронхіальній астми та ви-
щих шлюбна — а в 2 рази...
Повідомлює В. Костянтин
закоз і про те, що за остан-
ніх років у інших країнах СНД,
і в деяких наших сусідів
«соцпартія», крім того,
переходячи з західної Євро-
пи до Сходу, посприяє зни-
женню рівня життя населення.
Горюється низка інших законо-
проектів, постанов уряду,
ормативних актів. Усі ці до-
менти спрямовані на зменше-
ння впливу забруднення, обме-
ження, а то й повне закриття
діяльності підприємств, що за-
бруднюють атмосферу. До ре-
зультату, переданої їй п'яту за-
повідь, «не шкоди своєму сусіду».

Словесць дитячі.

У цьому заплятванні суть нашого головного протиріччя. З одного боку наша екологія в жадливому стані, з іншого — не можна через це й зупинити наше виробництво, в першу чергу — швидкіє. Го це призведе, врешті-решт, до остаточного падіння обсягів виробництва, вклинє за заводські ворота сотні тисяч людей, які безумовно соціально невибачливі.

Депутати контурно озна-
чили розумний компроміс
щодо виходу із цього склад-
ного становища. Якщо буди-
вати нові підприємства, то
вільно екологічно безпечні,
а старі — перебудовувати,
перепроєктувати й переосна-
щувати новітніми очисними
спорудами й пристроями. Але
як змусити до цього наших
промислових магнатів, які
звичайно «вдбрнуватимуть-
ся» від якогось там очисен-
ня, посилаючись на брак кош-
тів у своєму бюджеті. Та й
сьогоднішня система штрафів
за забруднення така, що під-
приємствам набагато легше
їх сплатити, ніж забудувати,
нім

[illegible]

І все-таки закон прийняв з тим, щоб колн не переробити зовсім, то в кожному разі доопрацювати з урахуванням інтересів усіх зацікавлених. Знову перемогла логіка «краще щось, аніж узагалі нічого». Чи виграємо ми від цього — покаже життя. Якщо воно, звичайно, триватиме...

Володимир СКАЧКО,
парламентський корес-
пондент «Голосу Украї-

Зметуємо
на трьох?

Один—радит, друг

Один—радить, а

я 18 травня
віль уряд Росії, чітко визна-
ливши для себе критичну
межу, за якою можливий со-
ціалістичний вибух, не збиваю-
чись на популістські манівці,
чітко крокує обраним шля-
хом. А от наш, судячи з
сього, забув мудрість Ко-
вчанина Пруткова про те, що

У цьому полягає головний

Й—теж не

відповідає

(Закінчення на 6-й стор.)

Партійне життя

УПШП В ЗАКОНІ

Знякати до нової аргументу. УПШП. Це Українська партія шалувальних піпів. І об'єднати заїли жартів, ми нуло! п'ятихні Міністерство зацитує відомості № 243 про реєстрацію партії.

Вручаючи його, член колегії Міністерства Володимир Косомаров.

Коли я почав знайомитися із Статутом партії, то здивувався. А потім мене охопила радість. Бо це єдина, мабуть, партія, що турбуватиметься про споживачів.

Задаючи отримав спільного партії Владислава Єрмакова. І ось утримаю в руках документ, який має назву партії записана мета її діяльності: «Сприяння формуванню в Україні громадянського суспільства на засадах приватного права, приватності, ринкових відносин та загальнолюдських цінностей».

Павло Тарновський, один з керівників УПШП, прочитав мені короткий курс історії партії. Опрацювавши: слівник революційних сторінок української партії не має, і кождо у засланні не були, марксистсько-ленінську не сповідувати. Але подібна партія Польщі користується популярністю і має намір своїх представників у СРСР. Думав, що така успіх чекатиме і в СРСР. Бо ж члени партії стоять не полікарники, а звичайні люди, хочуть в черзі за пивом, а розумні підприємці, цікаві співрозмовникам, а не тільки поговорити на будь-які теми. Можна і за кухтем гарного пива. Скажімо, «Золотий вересень» випускає Київський пивзавод, що на Подолі, з сировиною, імпортованою з Франції. Саме по складці цього напою випили члени партії з журналістами одеського ресторану. Було і шампанське, але пиво було краще.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Офіційно

ПРЕМІЯ ІМЕНІ КОСТОМАРОВА

16 травня виповнюється 175 років від дня народження видатного українського історика, етнографіста, публіциста, члена-кореспондента Петербурзької Академії наук, активного учасника національно-визвольного руху Микола Костомаров.

Президія Академії наук України, схваливши, наказує встановити щорічну премію імені Костомарова. Щорічно вона присуджується науковцям, які зробили внесок у розвиток держави за найкращі дослідження в галузі історії та етнографії українського народу.

Аркадій ХІДКЕЛІ, керівник прес-центру АН України.

— Багато директорів підприємств арозуміли: не буде горизонтальних зв'язків — економіка в кризі не вийде. Раніше працювала система вертикаль, тепер її нема, але нема й української вертикалі. Вихід один — розпробати, ліквідувати й резерви у кожному заводі чи фабриці, і без «верхів» наладити виробництво. Подібна робота ведеться в німбих областях.

Потім керівники промислових підприємств Запорізької, Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Одеської й Сумської областей збиралися у нас, але всерйоз поговорити про горизонтальну кооперацію. Аж раптом мене неуварили в Москву, лише в Запорізькій заводі були підпорядковані майже 40 різним міністерствам, мало хто з них займається суцільно. Правда, чимало керівників досі сповідаються, що їхніх і центр поведе про завантажених підприємств суцільно, замовленнями. А

Зверніть увагу

ГОРИЗОНТАЛЬ

У Запорізькій створено Міжрегіональну асоціацію промисловців. Під президентом стає генеральний директор запорізького підприємства «Мотор Січ» Віталій БОГУСЛАВ. Він і розповів про нову економічну структуру.

Треба кинути самі! Основна ідея створення нової Асоціації — розв'язати в Україні від такої горизонтальної об'єднання очевидна. Скажімо, наприклад, мислительного року Запорізька ДРЕС різнозначна виробництво електроенергії через нестачу місцевого вугілля. Велі за тим «Мотор Січ» сплатити 5 мільйонів, а альянсів комбінат — 30 мільйонів наробивши штрафів за невипущеною продукцією. Тоді ми зустрілися з шахтарями, розговорували їх товари народного споживання.

по потенціал кожної області для блага всієї України. Згодом від такої горизонтальної об'єднання очевидна. Скажімо, наприклад, мислительного року Запорізька ДРЕС різнозначна виробництво електроенергії через нестачу місцевого вугілля. Велі за тим «Мотор Січ» сплатити 5 мільйонів, а альянсів комбінат — 30 мільйонів наробивши штрафів за невипущеною продукцією. Тоді ми зустрілися з шахтарями, розговорували їх товари народного споживання.

Ракурс

ФАХВЦІ ДЛЯ ГВАРДІЇ

Харківське вище військове училище типу та транспорту є одним з найкращих військових вузів України і єдиним на сьогодні училищем Національної гвардії. Війську цього року перший випуск молодих лейтенантів гвардії розпочав службу в підпорядкованій НГУ. До цієї підпорядкованій війська та єдиного МВС. Тут готували офіцерів типу для всього Союзу, отже частинка військовиків поїде служити туди, звідки вони прибули на навчання. А починаючи з наступного року, училище випускатиме фахівців для України і жовнізю.

за міждержавними угодами. Для інших дружин армій. Випускники ХВУТТ отримуватимуть спеціальність інженерів з експлуатації і ремонту автомобільної техніки, сабортів, інженерів-економістів. Училище має гарну умово-матеріальну базу.

Від київців, що мріють про військову службу в Національній гвардії України, до приймальної комісії училища має надходити заява з проханням про допуск до випускних вступних іспитів.

Олена ГМИРАЙСЬКА.

Телеграфним рядком з Сум

ЖОРСТКІ НОРМИ

До введення в Україні власної грошової одиниці в Сумах встановлено жорсткі норми виходу деяких продуктів зручності. В одній річці підпору не більше: мілорада кобаси, м'яса, маргарину, по плашки горілки, вина та нощу. Норми встановлені: одна смитина, цукор, майонез, олію. Ми сумаччю чинять одне: кожен збудувати українські гроші!

ЩО ЗА БІЗНЕС БЕЗ ГАЗЕТИ?

«Бізнес Сув'язковича» — так називається перше на Сумщині приватне газето. Ті засновники — сім'я Сув'язковичів, відомі у сфері номерної та бізнес-газети. «Збувся мрія мого життя», — казав у зв'язку з презентацією видання голова фірми Микола Сув'язкович.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

На ваше прохання

КУЛИ НЕ ГІЯТЬ — УСЮДИ ЛІКИ

Сотні листів надходять на публікації «Триває його об'єднання (та беремо) і «наше життя береться зберігати» (7 квітня) в мисл, ми розв'язали про народного Шантиля Валерія Тищенко. Тоді ми зустрілися з ним, що раз повертався до цієї теми.

Спершу наважувся адресу Валерія Вікторовича: СІМФЕРОПОЛЬ, вулиця РАЗІНА, 12. КВАРТИРА 1. Вважили, що це не так, і до нас — до нас, що ми не хотіли і в місто або звичайно доставити дітями. Тоді ми знайшли його в місті — щоб зустрітися з ним і всім зрозуміти, чому ми не хотіли, не вистачило у нас сил, ні сировини, ні коштів. Він дає лише рецепти.

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

я, які є в області, вони ж зобов'язали збільшити видобуток вугілля для ДРЕС. І справа пішла. Подібним чином виходить і в кризовій ситуації «АвтоАЗ», знаходячи партнерів для виробництва «Таврія» по всій Україні. Понині ж Асоціація об'єднує підприємств шести областей, але дорога сюди і для кого не закрита.

Ми не подібно чиновників — високого директора Асоціації складається з п'яти чоловік, ніякого додаткового апарату. У перспективі, очевидно, матимемо об'єднаний друкований орган — приднаємося до суцільної ділової газети та нощерівний канал на ТВ. Головний приретен для нас — соціальний захист людини гарантованою роботою та збільшення випуску товарів через кооперацію.

Записав Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

На ваше прохання

КУЛИ НЕ ГІЯТЬ — УСЮДИ ЛІКИ

Сотні листів надходять на публікації «Триває його об'єднання (та беремо) і «наше життя береться зберігати» (7 квітня) в мисл, ми розв'язали про народного Шантиля Валерія Тищенко. Тоді ми зустрілися з ним, що раз повертався до цієї теми.

Спершу наважувся адресу Валерія Вікторовича: СІМФЕРОПОЛЬ, вулиця РАЗІНА, 12. КВАРТИРА 1. Вважили, що це не так, і до нас — до нас, що ми не хотіли і в місто або звичайно доставити дітями. Тоді ми знайшли його в місті — щоб зустрітися з ним і всім зрозуміти, чому ми не хотіли, не вистачило у нас сил, ні сировини, ні коштів. Він дає лише рецепти.

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Валерію, а лише подібно з пивом, припини не може припинити чирпати, але має ту мислю, яку ми не бачимо, як ми не бачимо!

Візит голо...

ЮНЕСКО «Л...

же несподівано не вертеть ко...

лорі нашіх д...

І кождо...

України, гол...

ні «Людина...

— Валері...

ж міє зава...

цієї програ...

— Євген і...

працюють н...

експерт — 10...

райське, «у...

робробит в...

в проціть е...

учин позити...

накопиченн...

ред, не нові...

грини на євр...

тінгінг.

Тому до Н...

мітету Украї...

ліє спеціалі...

лої, в а ч, і...

покупку» —

річ оч...

вемі.

— Але за...

Зверніть увагу

ІЗОНТАЛЬ

Осередком Міжрегіональної асоціації промислових підприємств став генеральний директор запорізького «Мотор Січ» В'ячеслав БОГУСЛАЄВ. Він є кореспондентом про нову економічну

Осередком Міжрегіональної асоціації промислових підприємств став генеральний директор запорізького «Мотор Січ» В'ячеслав БОГУСЛАЄВ. Він є кореспондентом про нову економічну

мо потенціал кожної області для блага всієї України. Вигода від такого горизонтального об'єднання очевидна. Скажімо, наприкінці минулого року Запорізька ДРЕС різко знизила виробництво електроенергії через нестачу донецького вугілля. Вслід за тм «Мотор Січ» сплатив 8 мільйонів, а алюмінієвий комбінат — 80 мільйонів карбованців штрафів за невиконану продукцію. Тоді ми зустрілися з шахтарями, запропонували їм товари народного споживан-

ня, які є в області, вони ж зобов'язалися збільшити видобуток вугілля для ДРЕС. І справа пішла. Подібним чином виходить із кризової ситуації «АвтоЗАЗ», знаходячи партнерів для виробництва «Таврій» по всій Україні. Поки що Асоціація об'єднує підприємств шість областей, але дорога сюди ні для кого не закрита.

Ми не плодимо чиновників — виконавча дирекція Асоціації складатиметься з п'яти чоловіків, ніякого додаткового апарату. У перспективі, очевидно, матимемо об'єднаний друкований орган — придляємося до сумської ділової газети та комерційний канал на ТВ. Головний пріоритет для нас — соціальний захист людини гарантованою роботою та збільшення випуску товарів через конверсію.

Записав Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

На ваше прохання

КУДИ НЕ ГЛЯНЬ — УСЮДИ ЛІКИ

Сотні листів надходять на публікації «Трава його — бодіголов» (14 березня) і «Нас не ачили берігти здоров'я» (7 квітня), в яких ми розповіли про народного цілителя Валерія Тищеня. Тож, ідучи назустріч читачам, ще раз повертаємося до цієї теми.

Спершу наведу адресу Валерія Вікторовича: СІМФЕРОПОЛЬ, вулиця РАЗІНА, 12, КВАРТАЛ 1. Везти тижневику не слід — досить і того, щоб хтось із рідних або знайомих доставив діагносту. Готові ліки Тищеня не видає — щоб забезпечити ними всіх бажаючих, самі розумієте, не вистачить у нього ні сил, ні сировини, ні коштів. Він дає лише рецептуру.

Валерію, а якщо людина з якихось причин не може прийти чи прийхала, ала має ту хворобу, лікувати яку ти не береш?

— Усі питання можна з'ясувати по місцевому телефону: 8-0652-27-43-45. Це, там би мовити, має довідове бюро.

У багатьох листах люди зазначають, що в нинішніх умовах доводиться передплачувати лише одну газету, тож і ярось, аби «Голос України» в міру можливості друкувала медичні поради, рецепти. Що скажеш?

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Лавки-липучки. Неприємний сюрприз для людей.

Зрозуміла. Давай почнемо з найголовнішого — лікування лейкозів, тобто білокрілля. Про весняний цвіт нашітання ми вже говорили. Другий, не менш цілющий засіб, — настій материнки. Ця рослина повністю відновлює формулу крові.

На 600 грамів води 2-3 ложечки трави, довести до кипіння, настояти ніч, загорнувши в тепле, процідити і пити протягом дня, як воду.

Далі. Житні висівки. Запарити кип'ятком, поставити в духовку, щоб уміліло, і додати мед. На 6 частин висівки 1-2 частини меду. Це сильний стимулятор іротових органів. При низькому гемоглобіні і для очищення крові рекомендується салат: білокачанна капуста (1 частина до загального), печений буряк (2 частини), морква (1), зелені яблука (1), ірорина (1). Кропиви слід вимочити в солі. На 5 літрів води ложка солі.

При фібрилах найкращий лік — протертий корінь айру. Вживати 3-4 рази на день до їжі по столовій ложці.

При нефриті нирок раджу пити кріпкий відвар луски цибулі.

Спасибі тобі, Валерію, від усіх читачів газети.

На здоров'я!

Олександр ВІНОКУРОВ.

Коротко

КУРЧАТА В БОМБОСХОВИЩІ. Після «холодної війни» лютелі у світі! — у сховищах цивільної оборони Полтавської області зберігаються тисячі курчат. Тут обладнано інкубатор і вже закладено першу партію яєць.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Лавки-липучки. Неприємний сюрприз для людей.

бітелів посидіти на лавці у сиверну навароті ресторану «Юність» влаштували нинішньої весни іроровградські комунальники. Вони розвели фарбу не розчинником, а газом, і лавки надорого перетворилися на липучки, від чого вже постраждало чимало громадян.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

На одній землі живемо

До Франції — рукою подати

Візит голови національного комітету Франції з програми ЮНЕСКО «Людина та біосфера» до Києва минає якось майже непомітно, хоч значення його важко переоцінити. Це чи не перший конкретний крок до співробітництва в галузі екології наших двох країн.

Я попросила розповісти про це академіка Академії Наук України, голову Національного комітету України з програми «Людина та біосфера» Валерія КУХАРЯ.

— Валерію Павловичу, яке місце займає Україна в цій програмі?

— Вчені багатьох країн працюють над проблемами екології — 16 напрямків. Українська наука входить у розробки в 12. Причому, працюють ефективно, прагнучи позитивно впливати на навколишнє середовище. До речі, це нова ідеологія програми на європейському континенті.

Тому до Національного комітету України входять не лише спеціалісти чистої екології, а й ті, хто може запропонувати конкретні заходи з екології.

— Але зараз на все не

вистачає коштів, особливо ж, якщо це «все» пов'язане з наукою...

— Шукаємо самі. І навіть вдається дещо зробити. Нещодавно досягнуто згоди і підписано відповідні угоди про створення міждержавних заповідників з Польщею і Словаччиною, адже Карпати і Бескиди — спільні гори. Заповідники вже зареєстровані в ЮНЕСКО.

Зараз працюємо над програмою комплексного екологічного моніторингу навколишнього середовища, щоб знати, до яких меж природа може сприймати негативний вплив людини на неї.

— Візит французьких колег теж у цьому ряду?

Презентації

НУ, ВЕРХНЯ ПОЛИЦЯ, ПОСТРИВАЙ!

Достеменно відомо, що деякі з десяти залізничних пасажирів вимагають у нас нижню полицю плацкартного вагона. І зрозуміло, верхні полиці пасажирських вагонів, що курсують нашими магістралями, не гарантують безпечного і зручного місцезнаходження не тільки для чоловіків, але й для жінок.

А ось німецькі вагони дозволяють уникнути дорожніх пригод. Це з'ясувалося 13 травня на станції Київ-пасажирський, де пройшла презентація експериментального салон-вагона довжиною 27 метрів (на шість купів), виготовленого на німецькому вагонубудівному заводі «Амердорф».

Чи рушить цей вагон, за чужими, абсолютний безпечний, комфортабельний і зручний, залізничною нашою держави покаже майбутнє. Принаймні, за такі гроші, як ми зараз сплачуємо за квитки, хотілося б.

Сергій ВЛАД.

Сенсація

ЗБІЖАЛИСЯ НОТАМИ

У Житомирі знайдено нотний зошит, що належав, як вважають, всесвітньвідомому польському композиторові Ігнати Яну Падеревському, якого Рузвельт назвав «сучасним безсмертним». Автор знахідки, голова обласної спілки поляків, поет В. Грабовський повідомив: у зошиті шість раніше невідомих нікому творів. Польські спеціалісти одразу приїхали до Житомира. Графові підтвердили, що тексти під нотами належать Ігнати Падеревському, авторство ж нот ще встановлюється, рідчужим, що музику писав також брат Ігнати, який був учителем хімії.

Як там не є, поляки вважають знахідку надзвичайно цінною й сенсаційною. Вони вирішили придбати зошит, а також фортепіано, на якому грав великий композитор, деякі інші речі, що знаходилися після смерті сестри Падеревського у її сусіда Цезаря Дунського. Він згодився передати ці скарби музею Падеревського в Тарнуві за надання можливості його дочці Ірині вчитися на факультеті медицини Краківського університету. Умову прийнято.

Георгій МОКРИЦЬКИЙ. Інформагенція «Вісник». Житомир.

Реклама

Фінансова група «ЗОНД»

Представництво в Україні: 257022, Черкаси, вул. Горького, 6.

Тел. [8-0472] 478-522, 433-301

Шановний керівник!

ФІНАНСОВА ГРУПА «ЗОНД», що спеціалізується в галузі інвестиційних операцій, пропонує ВАШІЙ увазі свої послуги:

НАДАННЯ ПІЛЬГОВОГО КРЕДИТУ для викупу АКЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА, в т. ч. на етапі ПРИВАТИЗАЦІЇ;

ОПЕРАЦІЇ ПО ЗБЕРЕЖЕННЮ ПОНАДРЕНТАБЕЛЬНОГО ПРИБУТКУ в розпорядженні підприємства;

ГАРАНТОВАНЕ РОЗМІЩЕННЯ ГОТІВКОВИХ І БЕЗГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗРУЧНИЙ СТРОК ПІД 71 ПРОЦЕНТ РІЧНИХ.

БУДЕМО ВЕЛЬМИ РАДІ, ЯКЩО НАШЕ ПАРТНЕРСТВО ВИРІШИТЬ ВАШІ ПРОБЛЕМИ!

З повагою,
Правління групи «ЗОНД»

Джек

На в'їзді до...
го діє пост-зас...

ФЕС

Дев'ять церков встановлених Владичою баштського замку... відкриття першого дзвона... «Благовіст»... організоване туризм заповідний Луцьк... В... 11 краших ласті. Найстарі...

ДУ...
ПОЛІТ...
В'ЯЗ...

Чотирьох класової боротьби засуджено до тривалого ув'язнення... ському нарсуду жителі, робітники, В. Омелян... дловський, С... здійснили люмпен у лісі... мисливському... як вони гадали, колишня партія... За кільканадцять допомозі сокири... справедливості... лено — знищен... лі, двері, вікна... хлопці показали... міських двоповерхових будівель, які належали прокам. Новітніх речей розчарували... тичне каяття... них.

Сергій П...
Чернівці.

19. 1002 2002 No. 91 (341)

_____

жиріє. Як і за законом «Про місцеві вибори в Україні» народних депутатів України обирають за списком партій РПР та місцеве самоврядування».

А звідки у протесту енергетиків «ноги ростуть», як об'являють, як не прозоро, як на мене, по-новому привічник електросетей. І депутат міської Рвд Катерина Сасенко.

Микола НЕЧПОРЕНКО, аспірант кореспондент «Голосу України», Дніпропетровська область.

ЩО ВИСТАЧИТЬ ЗА КОНОН НА ВОІХ!..

ло, що для тих, хто передплачує газету у січні-лютому все залишилося без змін. І в передплаті редакція нікому не може відомити, бо тільки існує той, коли її передплачують, купують. Тіна пеня, що чим займаються поштови відділення за зв'язку та «Союдруку». Кожен окремий може передплатити її з кожного наступного місяця до 12 числа поточного.

А в Хорошоті Любомльського району, що на Волині, поштови працівники перестаралися, вирішили брати доплату за кожно ціною за місяць, починаючи з квітня з тих, хто передплатив її з початку року. «Де ж логіка, — пише І. Кондратиш. — Яким в газеті написав зовсім інше. З подібним запитанням звернувся до редакції і В. Шевлю

Останнім часом помітно зросла кількість скарг до редакції на дії міліції, прокурорських та судових органів.

Чи є в цьому певна законність? — сказати важко, проте чомусь задушливі відомості: «Занон його і для всіх, ось декому його і не вистає». А наші дописувачі з Полтавської області В. Ісучено вивешали, що «забои мсової інформації пошувають себе нікому, юди постає потреба вністи на шпальти друкованих видань матеріали про міліцію або суд. Ось вони і роблять, що їм заманеться». Дією, стосунки між цими шаюваннями установами та журналістами розвивалися досить складно, від категоричної заборони на будь-яку критику із зручного аргументацією на кшталт: «вирок суду прирівнюється до закону, отже, його не обговорюють, а виконують і треба» до повного «беспределя», коли окремі публіцистичні перебірки на себе функції спільні, а «вирази проголосували на сторінках газет або журналів».

Будь-який зв'яз масової інформації має утримувати від публікації, які містять в собі юридичні оцінки, відносно до принципу історичної справді під час її розгляду судом. І тільки після вступу його вироку або рішення у законну силу конституційні принципи свободи друку та журналістське право висловитися з приводу того, що сталося. До речі, після цього ніколи виправлялися і тяжкі судові помилки, які могли не тільки зламати людську долю, а й суттєво принизити авторитет судової влади. Втім, і тепер дехто вважає, що суддя повинен читати не газети, а тільки закони...

Чимало журналістам надсилають скарги і листів, у яких повідомляють про інші злочини, зловживання службових осіб, свідчили тощо. Так, наші дописувачі з Вінницької області Н. Отаненко гостро та дуже емоційно критикує поведінку деяких депутатів, звинувачує їх у протравлях діл. Своєю ідеєю редакція не зацікавила проханнями опублікувати його — «хай судило буде вельно народ...». На жаль, конкретні факти та докази, на підставі яких тільки й можна дати оцінку діл загалом в листі отже, практично відсутні. Як же йдеться про службові злочини, каталог розбратів та назвати когось

злочинцем може тільки суд. Саме йому народом надане конституційне право творити правосуддя у правовій державі. Попереджувати ж переняті сигнали про порушення законності будь-якою службовою особою і, за необхідності, провести розслідування її діяльності повинна прокуратура, що прямо передбачено у статтях 5 і 6 Закону України «Про прокуратуру». Саме до прокуратури може звернутися і А. Давидюк зі Львівщини, який повідомив редакцію про безпідставне засудження свого знайомого та простяг перевертати законні рішення судового вироку. Статті 38 та 39 вже зазначеного закону надають право прокурору надати області, міста Києва, Генеральному прокурору України, їх заступникам на опротестування вироку відповідних судових органів.

Підставою для відміни згідно зі статтею 367 Кримінального процесуального кодексу України може стати як односторонній несправедливий суд, так і суттєві помилки в процесі судового розгляду. Не виключено, що закон, невідповідність відносно суду фактичним обставинам справ тощо. Такою ж підставою може бути й те, що вказує А. Давидюк у своєму листі, — злочини не скоїв, а виводило буть погроз! Дією, сама по собі прокуратура на місці злочину не є формою співучасті, в кримінальне судочинство — це перш за все збір всіх її першоджерел невідомо.

Важливе питання — можливість впливу на результати вироку до кримінального відділення у зв'язку із закінченням строку давності — піднімає у своєму листі І. Мартинюк з Івано-Франківської області. Йдеться про злочини діл, передбачені статтею 126 Кримінального кодексу України, щодо по образу. Як пише Н. Мартинюк, спомогучі її скарги кілька місяців перебували в організації. Потім справа розглядала до народного суду, а звідти її переслали до товаришеского, що засвідчують документи, які отримала редакція. На жаль, це тільки твердження до скарг так званого приватного звинувачення, де мова йде про волю, наклеп, образи, легкі тілесні ушкодження... Одні з парадоксів нашого кримінального судочинства часів «засторожності» в тому, що ми не можемо вимагати за злочини державного майна на 51 карбо

належ надбавого перевищу кару за згиче побиття і зупиняючи з потерпілого, який потім ще й кілька тижнів пролежав у лікарні. Це пояснюють деякі вчені та зазначають: «нікого не влієш, риний ступінь суспільної небезпечності...». Цікаво й те, що іноді та зупиняючи і збивають і рідних, як правило, виваляються «незвичайні злочини», щось на грані приватного спору, а от якщо те ж саме вчинить щодо сторонніх осіб чи у громадському місці, то це вже типово хуліганство і навіть «особливо хуліганство». Вда і Н. Мартинюк в тому, що пона і скарга «суду» різним інстанціям, переслалиши допущено, «внесла» у приватних та канцеляриях, пройшов строк аргументації порушеннями до кримінального відділення, а на подібних злочинів «приватного звинувачення» стаття 48 Кримінального кодексу України встановлює строк в рік. Вислід перебірки «скарбів» на поштові переслання, однієї установи до іншої, навіть явля тяганина і зловини, якщо вони мали місце, не зупинили звинувачення річного терміну для злочинців. Рік минає, і тепер ми вже недовольні на караюлої правні правосуддя. Чи правильно це з точки зору здорового глузду та елементарної справедливості? Напевно що ні, проте закон і закон. І закінчи справді, істотність постане у його неумовному аномалію. А от стосовно тих, хто самою чи несправедливою посприя такому сумному фіналу, то це вже справа, як не накувати компетентних органів. У всьому разі, з отриманих редакцією документів вбачаються інші порушення закону, допущені народним судом. Так скаргу Н. Мартинюк переслали «товаришеского суду, не зважаючи на його думку, що до цього принципу, що з глибоким порушенням постанов Верховного суду України.

Отже, злочин і помилки, право на помилку і авторитет суду... Це стільки листів, які вже надійшли та продовжують надходити до нашої редакції. Для багатьох а і авторів газети лишиться останньою надією на відновлення справедливості. Шкода, що не закон...

Сергій ТЕНЬКОВ,
керівний оглядач
«Голосу України»

КРИМІНАЛЬНОСТЬ

До уваги Мінзв'язку

ПІДПЛАТНИКІВ З ПЕРЕДПЛАТОЮ

З 20 лютого до 20 березня було припинено передплату на нашу газету до визначення (Президією Верховної Ради України нової ціни. У «Голосі України» на 18 березня і в кількох інших номерах було вказано умови передплати й роздряд за новими цінами. Мої умови, стосуються тільки тих, хто звернувся з письмовими передплатами після опублікування повідомлення про зміну ціни на газету.

Але, як свідчать листи наших читачів, чимало поштових відділень за зв'язку та «Союдруку» заплутали просту і ясну передплатну справу.

Ось, наприклад, такий лист: «Минулого року в передплату газету на перше півріччя цього року, 17 січня продовжив передплату до кінця року. У березні одержав повідомлення, що продовження передплати на «Голос України» вимірюється. В «Союдруку», куди я звернувся за поясненнями, запропонували передплатити газету за кожно ціною, що я і зробив. Чи правильно це? З повагою, Г. Логиненко. Новотроїцьке Херсонської області».

У подібній ситуації опинилися й інші передплатники, про що вони повідомили редакцію. Це і Єфремов із Сум, і Марюхін із Сєвєродонецька, і Мурин з Івано-Франківська, Н. Лаврик з Луганська, С. Симеонюк з Чернігова, В. Макарова з Харкова, і Котельничук з Кіровоградської області, Л. Мельничук з Рівного, В. Діченко з Кам'янської Черкаської області та інші.

Нодяного року не принесли газету С. Гурган з Комарнічків Львівської області, яке передплатила її 21 січня. І відповідно, що редакція нібито відмовила асім, хто передплатив і в січні лютому.

Як же це робиться в той час, коли в «Голосі України» публікують повідомлення про порушення передплати на газету. Як відповідно зазначає Г. Яковенко з Локації Полтавської області, — Хіба для наших зацікавлених правля передплата не діє, чи для них є якийсь виняток?

Але ж з повідомлення, вичитав в нашій газеті, зрозумі-

з Кам'янки Запорізької області. Коли вірний «Голосу України» чи забороню «Союдруку» — пише він до редакції, бо й таке містить зазначення по-своєму розуміють, які не в «нашій газеті». В Білгороді Сєвєродонецького району Луганської області і А. Лопачук чомусь вимагав за передплату «Голосу України» з травня і до кінця року 184 карбованців з м'якше 76.

І вже зовсім незрозумілі твердження до газети в Дніпропетровську, «25 березня в передплату на «Голос України» з травня, а 27-го — додому принесли гроші, заплачені мною за газету. В поштовому відділенні № 17 м'якше повідомили, що газету «Голос України» «запрешає». Кому так заступила світ ця газета, що в Дніпропетровську її вже заборонили? З повагою до вас Н. Павлов».

Нагадуємо читанцям Дніпропетровського поштового відділення № 17: «Голос України» — газета Верховної Ради України. Цілком легальна, німа не заборонена. У ній, між іншим, близько 400 тисяч передплатників і в Україні і за її межами.

Метафороз, що котяться з передплатою нашої газети, може й далі переплутувати, бо наведено далеко не всі листи-скарги. Незрозуміло, чому так по-рідному поставили до передплати «Голосу України» за новими цінами в різних відділеннях за зв'язку та «Союдруку»?

І чи не правий наш передплатник П. Коваленко з Андрушівки Житомирської області: «Я нікому зобов'язаний, в чому справа газету добровільно до своїх читачів і приписаних повідомленнях про те, що продовження передплати на «Голос України». Чим це можна пояснити — чи це вибірний чинник з Мінзв'язку, чи може, записав продуманий трюк, щоб навести збиток газеті й викликати невдоволення передплатників».

А я, справді, в чому рині передплати їх не триває...

Марія ДАВІДЕНКО,
заступник редактора відділу листів.

Я понастою розрахован за кооперативну квартиру. Чи маю я право продати її? — запитує Татянка з Сніфєрполіса.

Згідно зі ст. 15 Закону УРСР від 7 жовтня 1991 року «Про власність» (введений в дію з 15 квітня 1991 року) член житлового, житлово-обслуговуючого, даного, гаражного чи іншого кооперативу або товариства, який понастоює свій пай за квартиру, дачу, гараж, гаражну будівлю або цех, цехи, надані йому а користуватися, набуває права власності на це майно. Громадянин, який став власником свого майна, має право розпоряджатися ним на свій розсуд: продати, обміняти, заставити а оренду, укласти

інші угоди, не заборонені законом.

До речі, ст. 15 зазначеного Закону застосовують до працівників держорганів, що працюють і після 15 квітня 1991 року.

Я перебуваю у аліментів по догляду за дитиною (донька 2,5 року). На нашою підприємстві передбачено зменшення штату працівників. Чи мають право залити мене в роботу? — запитує Залесенка з Львова.

Згідно з законом з ст. 184 Кримінального кодексу а працю УРСР звільнення атитилі жінки і жінок, які мають дітей аком до трьох років (до шестирічної частини другої статті), однакових матерія а дитиною

аіном до чотирнадцяти років або дитиною - інвалідом, а ініціатива власника або уповноваженого ним органу, що підприємств, установ, організацій не допускає. Виняток — пона аінці звільнення підприємств, установ, організацій, мого допускається звільнення з обоа'язковими працевлаштування. Обоа'язкове працевлаштування зазначено в статті 184 Кримінального кодексу а випадках і звільнення після закінчення строкового трудового договору. На період працевлаштування за ном збірється середня заробітна плата, але не більше трьох місяців з дня закінчення строкового трудового договору.

Семен КАРПЕНКО.

ЯК ЗАРОБИТИ НА ЩАСЛИВЕ ДИТИНСТВО

На астигло таксі пригальмувати під гірними поглядом світлофорів, як парад любовним склою вигулькнув хлопчика. Рученята спритно замаяли ганчіркою.

— От Бісена, — линувся водій, — ледь під колеса не потрапила. І звідки ці «бізнесмени» взяли на нашу голу?

Вони взяли з життя. З такого сірого наче бруд на збрюканні «Жигуль», якщо в кишені не шелестить багачий папірець. І з такого жскраво принадного, як обгорті жуваельні гумки, коли дозволяєш собі швидко не на впрошені — на зароблені гроші. А де заробити підліткам, що від народження приречені на «щасливе дитинство»? Про організацію дитячої праці ніхто не подбає, на до того, можливо, і «дорослим» проблема вистає. А може, за звичкою суспільство послалося на правило «Врятування потопляючих — справа рук са-

мих потопляючих». І вони, як банята на чнє змиває успішно «рятується». Вистрибують на запруджених дорогах з ганчірками і мінімими засобами (за кон'юктурно малахольного бізнесу сама тут найвищі прибутки), ризикуючи потрапити під колеса (і на тіллі ризикуючи), отруюючись канцерогенними вихлопними газами. З малопитим небезпечством до власної безпеки «бізнесмени» чхати хотіли не шкідливій умови праці, це дорослі люблять вигадувати, щоб «пополіпити».

Не поспішайте розчужуватися дитячою підприємливістю, мовля, ось молодці, не тиняться без діла. І не кивайте на Захід. Краще подумайте, де і як знайти цим підліткам справжнє діло. Без ризику для здоров'я. І з грошима, звичайно. Як на Заході.

Людмила КОХАНЕЦЬ

Фото
Миколи КОЗЛОВСЬКОГО

ЧИ ПОДІЄМО ДО КАНАДИ?

Щойно в Оттаві

Канадський уряд переглядає імміграційне законодавство. Про це повідомляла на недавній зустрічі з представниками єтнічних громадських об'єднань Канади Андре Нуну, вивчаючий директор відділу імміграційної політики Департаменту. Розглядаються проекти лібералізації існуючих імміграційних законів щодо єтнічних меншостей та надання їм рівних прав і можливостей для праці і представництва в уряді Канади. Урядовий проект має назву «Спеціальна програма дії», затвердження якої зможе в істотно вплинути на ситуацію зовнішніх проблем української імміграції до Канади, оскільки українці за останні роки роїли не мали змоги брати участь у нормальній імміграційно-ю процесі.

Андре Нуну підтвердив, що на імміграцію до Канади з різних країн світу залишається незначною — 250 тисяч чоловік, включаючи 50 тисяч за статусом «політичні біженці», 100 тисяч за категорією «новомовна родина» або «спонсорівані біженці» (включаючи «об'єднані сім'ї»), 100 тисяч за категорією «незалежні іммігранти».

На зустрічі з ініціативи представників української громади було піднято питання так званої «етнічної квоти» на імміграцію, яка існує, скажімо, у Сполучених Штатах Америки і залежить від чисельності тієї чи іншої національної меншости. На відміну від США, Канада видає «Список видатних професій», який час від часу може змінюватися. Високою іммігрувати повинні заповнити анкету, де треба вказати знання англійської чи французької мови, освіту, професію, стан здоров'я тощо. Цією анкетною аводиться система балів. Для отримання дозволу на постійне проживання треба набрати мінімум 70 балів із 100 установлених. Якщо а списку немає професії заявника, то він отримує «0» балів, що й наслідком призводить до автоматичного закриття його справи. Щоправда, ця система дає можливість оминати «автоматизм» не аклюїтуючи тим, хто має гарантійний лист від зареєстрованого працівника в Канаді, про забезпечення роботи після видачі дозволу на постійне проживання. Але отримання гарантійного листу

та — довга і складна справа, особливо за нинішньої незадовільної економічної ситуації.

Значно обмелена і в багатьох випадках дуже ускладнена імміграція українців до Канади указ імміграційного департаменту від 30 січня 1991 року про зміни в подальшій заяві і отриманні візи на постійне проживання в цій країні. Поряд із значно зменшенням «Списком видатних професій» виданням з юліанного Радянського Союзу в переважній більшості відмовили в наданні статусу політичного біженця чи отриманні дозволу на постійне проживання за програмою «незалежні іммігранти».

А «Спеціальна програма дії» відкрила нові можливості в отриманні дозволу не лише на постійне проживання, а й для тимчасового перебування, скажімо, бізнесменів, пролонгують своє навчання в Канаді (канадський уряд безосередньо утримує студентів-іноземців відносно спеціальної програмою), розширив академічні обміни між науковцями, викладачами, бізнесменами тощо.

В інформаційному бюро Конгресу українців Канади спільно з канадсько-українською імміграційною службою готується пакет пропозицій українців стосовно імміграційних проблем.

Зокрема, прохання знизити на кабінах п'ять роів рівень візової (систему балів) до урядовців, розширити щільність канадського посольства в Києві тощо. Обговорюється проблема відкриття в Канаді представництва канадсько-української імміграційної служби.

Водночас канадські засоби масової інформації багато уваги приділяють фактові досягноту домовленості між урядами канадської провінції Квебек і провінції Альберта за європейською торгівлю про імміграцію цього року 400 осіб європейської національності з дерева співдружності Прибалтики і Грузії. На чергомі підписання угоди міністрів імміграції Квебеку Монієль-Вільямс і Квебеку Сімон-Дюваль, що після першого ріку буде успішним, подібна програма може бути продовжена й на наступний рік.

Анатолій НКУЛА,
спеціальний кореспондент
«Голосу України».
Оттава (Франко).

Повідомляється, що Президент Боснії і Герцеговини досяг згоди з Югославською народною армією щодо знявдіння військ безгражданського уряду з казарм Сараєва.

Учором до Белграда з місією прибув міністр закордонних справ Росії Ко-зирев. Він зустріється з керівниками Сербії, віді-ає за дозвученням НСЄ і військ республіки.

Тимчасовий Президент Аргентини Мокінаде-ді повідомив, що парті-занські підери наблизил-ся до підписання угоди, яка вперше за чотирнадцять років дасть змогу відновити мир у країні. Мокінадеді від-значив, що підір моджа-хемді Хематтар поби-ча не застосовувати військові сили проти жи-телів Кабула.

Міністр закордонних справ Великобританії Херд заявив, що Лівія не повинна долати сго-ді своє прагнення пор-вати з тероризмом. Пер-шим кроком у цьому напрямку має стати від-мова від імпорту збро-и, заляццяз, змунування-них у знищенні двох чи-вільних пілтів.

Вістки з діаспори

Сайтотай саваї піністкіа

Ім'я відомої піністкіа українського походження Юліана Осикуха внесено до списку митців, які сегоднем ім'я. Про це повідомив спеціальне ви-діння знаменитої фортепіанної фірми «Стейвей і Сікис». Щого викосного званих удостоєні всто-

Сайгачат архак

Віншов у світ одинадцятій том «Літопису УПА», які мі-стять відомості про діяль-ність УПА від червня 1941 року до травня 1943 року і є третьою книгою з серії «УПА в світі» (мишчакські документи). Матері-алом для видання послужили документи з Державного архі-ву США — переважно звіти командирів полків про діяль-ність ОУН. Поданий у ній і-сторичний матеріал спростує

го вісімнадцять виконавців. Українські піністкіа не раз здійснювала концертні турні по Євро-пі, була учасницею між-народних фестивалів. Про її твор-чі здобутки багато писав са-това преса.

наклейничку версію щодо співпраці українських повстан-ців з німцями, та засуджує загрозливі плани Німеччини, стосовно України. Документи, опубліковані в XI томі «Літопису УПА», розкривають нову картину конфлікту між двома гілками ОУН і розповідають про їхню підпільну діяльність на Волині та на Східній Украї-ні.

Пожертви для дітей Чорнобилья

На урочистій церемонії, що відбулася в Сент-Полі, на-представники Лиги американсь-ких українців передали сто-ворекову ту рік тому Фонду дозволу дітям Чорнобилья не-малу кількість тисяч доларів. Виступили на цьому заході,

представник ЛАУ Джуніа Бондар згадав, що більшу частину загальної суми пожертв скла-ли скромні внески по кілька десятків доларів, адже на-синах першого року радіа-ційних організмів — робіт-ників, пенсіонерів.

Відродження греко-католицького семінарії

Комісія у церковних справах при польському уряді при-йняла постанову про передачу епископату Української греко-католицької церкви в Перемішлі історичної єпископ-ської палати, вказаної за греко-католицьким епископом Перемішля іваном Марти-ном.

Історія у фотографіях

Книгу-альбом «Україна» ан-дранувана в українсько-ю ви-давничий «Фортуну» в Канаді. Альбом складається з понад 450 фотографій та англійськими текстами. Це — матеріал з історії України, починаючи з легендарних часів, заснування Києва і до наших днів. Тут і ілюстрації з класичних часів. Ту

ком право на будинок копич-ної єпископської резиденції. Крім того, також вирішено пере-дати колишню греко-католиць-ку семінарію в Перемішлі під керівництво Мартинака. Епис-коп планує адміністративні змі-ни, які будуть готувати сав-ценків для УГКЦ. Уже цієї ос-ені тут розпочнуться заняття.

гетманський добір, портрети визначних постатей митлого України, культурні, духовні, релігійні та історичні пам'ятки. Представлено також малюнки-чіткунки українців, фотогра-фії міст і сіл, історичних місць, музії, наукових установ, зра-зків національних мистецтв виробів.

Фотофакт

ПИЙТЕ, ЛЮДИ, НА ЗДОРОВ'Я

З усього видно, екстремізм є в країнах Східного блоку не лише в політичній сфері, а й в культурній. Як свідчать на-приклад, один пропонує купувати пляшки зі своєю «виготовленою» водою. А інший цього намагається підірвати про-фітаційного засобу наслідок Меморандуму експерименталь-ного виробничого заводу. Експеримент, мабуть, виявився вдалим, і незадовзі Чумаківську продукцію випустять як один могово-вський завод безкоштовних напоїв. Маємо того, фірма «Ален Чу-мак і К'я» провела попередній експеримент з представниками кіль-кох країн Європи, близького і Далнього Сходу. Виявилось і те, що ці напої полегшують товар до розгладу дефіцитних не-потреб. Словом, пийте, люди, випийте!» Буваете з'являється до-додатковий пункт: «Ця однієї пляшки — 11 карбованців 50 ко-пієк».

Фото ІТАР — ТАРС.

На дозвіллі

ДО УВАГИ ФІЛАТЕЛІСТІВ

Два з золотими мільйонами примірників першої казах-станської марки з зображен-ням «Золотого воїна», а усю-го видано, підуть під кім. Як-що, заважаючи, філателісти не виступити скандалом і, щоб швидше «дизайністи» екс-позитиву.

Два з золотими мільйонами примірників першої казах-станської марки з зображен-ням «Золотого воїна», а усю-го видано, підуть під кім. Як-що, заважаючи, філателісти не виступити скандалом і, щоб швидше «дизайністи» екс-позитиву.

Алма-Ата.
Тетяна КОСТИНА.

Повертайтесь до надрукованого

Що нового?
В АКАДЕМІЇ
НАУК УКРАЇНИ

ПРИЖИВЛЕННЯ НАД МОГИЛАМИ

Готуючи цей матеріал, пригадав розповідь свого бабусі про окупаційну рони. Нелюдино було — чоловік пішов на фронт, залишивши її саму з двома дітьми. На п'ятому місяці окупації підселили до хати двох німецьких солдатів-звинитих, отож доводилося бабусі змушувати в маленькій кімнаті. На постоляць надвором оком лизалися від чужинців ховашого не жид. Та з часом зрозуміла, що ці люди, знавані війною на Україну, ладні молити Бога про повернення на батьківщину. Вони дуже хотіли вижити. Під час бомбардувань військових об'єктів постоявши ховалися в підвалі. Давали, що отримували пакунок з продуктами, частенько дивилися з безумними дитини чим було, — однієї ночі німецький солдатик повернувся і забрав і їх горнило війни. Вони теж були маленькими акуратори страшної людської трагедії.

Більше сотні листів надійшло до редакції на матеріал «Право на хрест» («Гуз», № 241, 1991 р.), у якому дивилися відволікати німецьких могили на Україні. Щодо цієї проблеми висловилися читачі з усіх областей нішої держави. І майже всі дописувачі, окрім одного, підтримують українських парламентарів та автора в тому, що кожен солдат, на чужині б бою він не воював, має право на могили.

«Я учасник війни, — пише Василь Гравчук з Вінниччини, — Довелось багато пережити, багатьох немолоді смереті. Але, на мою думку, на то-

му світі немає поділу на фашистів і комуністів. А німці теж не всі були немелодми. Тому підтримую ідею спорудження пам'ятника (яксь на кімні вільно бити) усім воїнам, які загинули». А Дмитро Петрович з Дубового так номентує свою позицію: «Ми знаємо, що сила-силенна могили наших солдатів у Європі. Вони там доглянуті, родині кожному віддають їх. А як у нас? Хіба ніколи являвся Гасч чи Офіц у тому, що бікуватий фюрер і йому побіли послани солдату загарабувати чужі землі? І чи винні наші хлопці, що акурени були воювати в Афганістні? Тому, на мою думку, треба поставити пам'ятний знак також і солдатам вермахту». Маріола Булько із Запоріжжя пропонує створити меморіальний парк усіх жертв другої світової війни в Києві за 15 кілометрів від так званого Турецького валу, де від-

бувалися бої. Ветерани війни, капітан у відставці Михайло Хорост пише: «На фронті мій санітарний взвод поклав не одну сотню своїх і чужих солдатів. Мій брат найвище залишився лежати в турецькій землі. Його могили ставано досліджати. А побачивши збитого разу у нас місце, де були поховані німецькі воїни, — жажнувся. Кладовище було ніби смітняк, а машини бусують там, випробави остання людина. Добре було б яєхос хто те місце відгородити чи поставити там хрест. Це треба зробити в іяч моїх побратимів, які десь погали за межами рідної землі». Глинової листа надіслав Андрій Чернин, який зауважує: «Само «рідні фашисти» права на хрест не поважає ні. Хоч би те, що перед вступом німців до Умані розстріляли усі арештантів у той час. Тоді варто з німецьких могилами обійтися по-

людами. Ми ж кріємо стати цивілізованим народом».

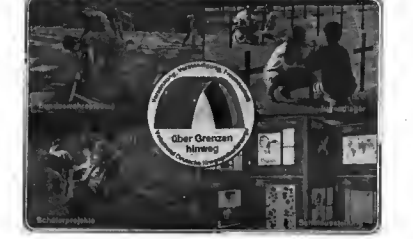
Підтримку українських депутатів України і 77-річного пенсіонера Федора Власенко з Слобожанщини «У кожного з німецьких солдатів були мати, сестри, брати. То, певне, й такі, що могли прижити як могили, треба поставити хоч дрібні маленькі хрестики». Наш читач Володимир Гринюк ратує за відновлення німецьких поховань тому, що «насто час (хоч і за заповненням) примирити загинили з обох сторін».

Багато дописувачів у своїх листах посилаються на ідеї крестів поховання в тих місцях, де вони являються. На публікацію відгукнулися громадські та державні організації. Так, наприклад, директор Музею історії Корусів-Шевченківської битви пропонує спорудити на Байковому полі пам'ятник усім воїнам, які загинули на війні. Там також можна і встановити місце поховання генерала від російської армії В. Штеммарана.

Дікуємо усім читачам, хто відгукнувся на публікацію, і подяковали, що під час перебування у Києві делегати Народного союзу для догляду за німецькими могилами вирішено розробити програму відновлення державних військових кладовищ німецьких солдат. Також незабаром очікується підписання українсько-німецької угоди про статус військових поховань.

Підготував
Тарас ПЕТРІВ.

На фото: так доглядати солдатські могили у асоумо світі: в іяч прихриження, азамозерується і другаба.

Актуально
Це — ненормальна
ситуація

Проблематика Закарпатської України не сходять зі шпальт словобитної преси, і лейтмотивом усіх публікацій є зниклих до сьогоднішнього невідомості встановити з цим регіоном тісний зв'язок, у першу чергу економічний.

Як знаємо, українська газета «Народна обора», не можна вважати нормальною ситуацію, коли в Ужгороді не може ані чесько-словацького консулята, ані представництва Словобитного торгово-промислового палати чи представництва товариства «Матіві словобитних». Відкрито тільки представництва організації «Трансгаз» з Прешова. В той час як зазначена газета, Угорщина активно й послідовно іроруює свій вплив у регіоні за останні два десятиліття створення десятих спільних підприємств, у серпні 1991 року в Ужгороді відкрито угорське консульство, зчигає заходів для спрощення природних контактів, надано спільні студентам із Закарпаття.

Мало хто в Словобитній уявляється, про що йдеться, що в цю велику політику дедалі активніше, особливо за останні два роки, вступають русичи. Народ, який знає живне в Закарпатті, яка культура, починаючи з 1945 року, планово прихиснувалися до російської держави. Без навішні національні права русичів, нинішні керівники України має можливість довести наслідки, ако щире своїх заявах про прагнення побудувати демократичну, правому державу.

Останнім часом у Великобританії почали думати про необхідність дивитися не тільки на знамення військовий протистояння, але й за рахунок згортання розвідки військових операцій. Один факт, свідчить про те, що британському розвіддальному співтовариству навіряд чи загрозить скорочення копії в спешу. Як зазначила Бі-бі-сі, спецслужби реорганізують свою діяльність відповідно до змін у світі, щоб уникнути можливих спрочувань.

На даний момент розвідка Великобританії являє собою свою роду «тримувачу» Це «Сирет Інтелігенція» відомості, які в МІ-6, британська розвідка МІ-5 і штаб-квартира урядового зв'язку, яка обирає розвіддальну інформацію.

Якщо в мінкумову, за часів «холодної війни», основні ресурси британської розвідки поглиналися веденням електронного збору даних

Новини... з сейфіва

ХТО ПЛАТИТЬ,
ТОЙ І ЗАМОВЛЯЄ

Про СРСР, то нині необхідність у таких операціях відпала. А це, як і споків, дозволяє вивільнити кошти на фінансування збору інформації агентами, роль яких сьогодні особливо зростає.

Поні не ясно, як відбувається трансформація діяльності британських спецслужб. Багато що залежати від зміни фінансування. Так змовкива — урядовий доміст і міністерств, які багато в чому визначають шкороваість операцій. І всім тим змін фінансування, курентом США, не виключено, не виключено чар і між спецслужбами.

Виянок становлять лише ті товари, торгували яким заборонено чи обмежено задоволення. Торгувати ними можна в будь-яких місцях, окрім проізної частини вуділі. І торгують, які ілягають до будинків державних органів владі в управління. Відмінює мито на товари, що надходять до респуліки. Урядом рекондождові спростити порядок надчі ліцензії на різноманітну продукцію виробничого чи торговельного призначення, а народному споживачу, які вивозяться з Киргизстану.

Євген ДЕННИСЕНКО.

Вішкер.

Справа бізнесові

ТОРГУНІ,
СКІЛКАЛІ
КОРТИТЬ

Лібералізацію режим економічного життя Киргизстану, Аскар Акаєв підписав указ, який надає підприємствам і громадянам право здійснювати торговельну, посередницьку й закупівельну діяльність без спеціальних дозволів.

Резанті

ЗА НАЯВНОСТІ
ВІДСУТНОСТІ

Масове невдоволення службовців бюджетних організацій Перської області виникло невинуватою заробітної плати. Люди вельмию виснажені постійною загрозою, що вийде. У квітні зарплата отримала тільки двоє з козких трьох пермських, що працюють у районі об'єкту. Нічого не поробиш: нема грози.

Олександр БАБЕНКО.

Москва.

ГОЛОС України

Точка зору

третій рік.
В нас у моді тепер жалтя,
але тої і кому відповість
за той рік, коли мити дитя
В божественні голодоморні істї.
Ми — ізої
своїх невіст,
як не воєн,
то релігій.
Ти це знаєш, і знаєш те,
що не дуже надійний мир,
де повіл-історія жде,
а за нею — і час-ректитр.
Те чи суджено знати кам,
що дється в останній раз
Україні своїм синам:
і Карпаті, й Дніпро, й Тересі
1990 р.

Живе й io вмірає
шевиченківська мати,
кологоспів кріпачів,
забути не раз.
Синозе-поети пішли
в дипломати,
е з нею зостався єдиний
Тарас.
Ій землю, і воду, і нров
отруїли
чорнобильські думи,
вітри і дощі.
І проситься в душу
свобода вкраїни,
те зрадженю душу,
немає душі.
Які ми синозе —
ми тіні вкраїни.

Сьогодні немає в нас,
є тільки — коліси,
Чуття пропили ми,
а землю проїли
і жевретні щастя у світ
подалися.
Народжені в пісні,
засталися ми зойком.
І знати не знає
народ-лоботряс,
що мати непапаське
на призначення Бойко
Дніпро полюбили,
і стався Тарас.
Тому, що багата,
тому вона абога,
очем звидючись нестерпне
земля.
Тв вірні Шевченко —
дорога до Бога,

колми в дорозі були
 до Кремля,
 і от Україна без крові
 нем дана,
 на аїрмо, що диве,
 бо микі якраз
 повинен узяти її від
 Богдана
 і Богу, не брату віддати
 Терас.
 В парламенті нашім —
 аселі фортели,
 та все що — мій іншим,
 аселий паред,
 бо підуть ділнти
 шпарелітні й порфелі
 старий пертократ
 і новий демократ,
 і що їм до гога при
 ситім кориті,

що дось и
а шезачонн
сто
шевченків
Живе й не
ше
колгоспня
Синюзе-по
а а неї з

ГРЕНДЖА.
Пам'яті м
красного по
кі-Донського
кого вийш
ША.

[illegible][illegible]

Олена МИШАННЧ,
доктор філологічних наук, завідувачий
відділом Інституту літератури імені
Т. Г. Шевченка АН України.

ГРЕНДЖА.
Пам'яті м
красиного по
кі-Донського
никого війш
США.
Ану с
А я
Шістнадця
тоді був
А ми бул
з ім'ям п
Гадалось
лише на
Не шкоду
іти за ст
і у Волод
і ства Вас
Грен,
О Доне,
глаголю
Донську
уже з'яв
і що є в
і біля к

14 квітня дуплетом у пресі з'явився стаття Івана Ющуна «Від ТМУ до «Просвіти»: в «Голосі України» — під рубрикою «Компетентна думка», а в «Вечірньому Києві» — як «Точка зору». Автор її доводить: «Еволюція від ТМУ до «Просвіти» — закономірна й неминуча, послідовність на рішення конференції, яка юридично оформила той статус ТМУ, до якого він прагнув від самого початку...»

Треба владарі сказати: ніякої такої інфляції насправді не було, бо за статистиким складом II мас паров лише Головица Товариства, яка з цього приводу навіть не з'явилася. Просте тодішньому голові ТУМУ П. Миканові та ще кільком членам Товариства, які були в приватній формі, вдалося за допомогою підслухувачів митних заохити майно, копії, приміщення Товариства «Знання» бачити для його ідеального перевезення, про що й було з усією «хитакістю» відвертості заявлено в «Літературній Україні» (1937, № 19).

Відомо, що в той час в Україні й з'явився, як і пожежу, серію активістів ТУМУ І, всупереч їхній же волі «оформили» переписку у Товариства «Знання» стаття і стаття Вєсєнє-уїнського товариства «Прогісита», що зовсім з'ясувало до «поширення знань серед української молоді» (1937, № 19).

Відомо, що в той час в Україні й з'явився, як і пожежу, серію активістів ТУМУ І, всупереч їхній же волі «оформили» переписку у Товариства «Знання» стаття і стаття Вєсєнє-уїнського товариства «Прогісита», що зовсім з'ясувало до «поширення знань серед української молоді» (1937, № 19).

Колі ж «Знання» (чому тепер і мовчок про нього) від відома несправитливих, ставку зробили на пріме «вибачення» державних субсидій, бо «наш» Товариства, бачачи перестанок поєздувати до міста з великою кількістю членських виїздів, вирішили вийти з ситуації, що склалася, у статті І. Южака, який пише, що на зміну ентузіазму любителів має прийти професіоналам у своїй справі. Ентузіаста — це ті, хто сплачує членські внески.

Професіонали — ті, хто отримує зарплату. Курс було задано на одержання науково-технічної організації. Бо були й інші напрямки інтелектуальної діяльності — заборонено саме професіоналізму. Оголошити «Знання» — не вдалося. Отже, хай буде мінерство просвіти. Звичайно ж, зі своєю системою і заступниками, які я визначатимуть, хто неосвітлений, а хто мудрий, хто кого і як навчатиме. Бо нині І. Мочалю єдиним засобом комунікації з країною залишається «Знання». Інформаційно-агортн — вина... Відомство й офіційний простір... Маємо стати впливовою державною структурою («ТУМ» — це анахронізм) — «Культура і життя», 4 квітня ч. п.). Стодо «простору», то війна, либонь, уже виграна, бо в ролі щоденної інтелектуальної ходять загальні розмови телевізорів і радіоприймачів, де немає ніякої ерирай, у той час як останні посипає щедро підозрюваними новоявленими «просвітителями».

Найвідоміше у цій історії те, що Мінюст заведений плагиатів ат зі статуту «Знання», щоб 140 тисячам членів Товариства невідомий, зареєстрован, поли явля фальсифікацію подання документів. Ось пойдь вже ТУМ давати документи, а не в 20-й статті Загальною декларацией прав людини: «Нікого не можна примушувати до аступу в будь-яку асоціацію».

Та про це вже не раз писали газети (да, в «Вечірній Київтані» курьєр: за 19 березня, «Дум», № 3, «Народну газету» № 13, «Раду» за 19 квітня). Варто лише дати, що 13 кривих об'єднань Товариства, зокрема «Український народний фронт», поклали на себе відповідальність за стрілоків таким пером, що поклали, надіслали до Києва письмові заяви з вимогою негайно скликати надзвичайну звітно-виборчу конференцію Товариства (за статутом для цього достатньо 1 третина конференція). Ці «потири об'єднання офіційно зажадали такої конференції».

[illegible]

Звернімося, проте, до концептуальних мотивів метаморфоз, що є в статті І. Ющука. Обстоючию лікадіаху ТМУму, тобто «еволюції» (йдеться, як бачимо, не про зміну ілюзій, ні), автор являє суверенну метаморфозу Адмека до послугати І. Ющука, то ТМУ від народження був «Присвітою», яна адме ховалася за чужою назвою від коментарно-колоніального владного кола. «Проблема мови стала ланкою між перемодом і загальною культурою, між «примітивним» і «продовим» і «бюрократичною системою», яна набула мільям в «вузьспеціалізованій мовній напрям діяльності «Товариства», хоча оном зразу ж «виплило за межі своїх мовних проблем» (уточнюю що Центрального правління, тут згадує Ющенко). П. Ющенко, проте, не бачить, понад як загальної, але й особистої проблеми, а саме: «...яна не була, а наводилася денному».

Чому ж і внаслідок чого не постала «Простота»? Чому саме ТУМ? Бо небесела знищення української мови справді стала для однієї з найбільш вразливих груп українців, а саме для тих, хто не міг нічого сказати, крім «так» і «ні». І саме внаслідок цієї «проблеми» ТУМ зазнав садового утримання, що саме й є не найкращим способом національного осполодотворення «цивілізаційних» мас. Іванко вважав, що саме внаслідок цієї «проблеми» ТУМ зазнав садового утримання, що саме й є не найкращим способом національного осполодотворення «цивілізаційних» мас. Іванко вважав, що саме внаслідок цієї «проблеми» ТУМ зазнав садового утримання, що саме й є не найкращим способом національного осполодотворення «цивілізаційних» мас.

[illegible]

доматі?»,
тня, а пр
стане у
парлам
звувати
таку собі
звувачу
добровіль
тис до і
не буде.
сприля
висхідн
ника тоді
Профес
на його д
то сильн
на мене,
ціональ
питься,
серйозн
можна на
зробити ц
й повагі.

Ще оди
на у про
кої органі
станов, а
ве команд
ладати ві
жава, як
поспіла.
мен держ
ворити рі
рається з
інша річ,
них знесу
твору у
звучає, а
поза на з
позицію о

Говоряч
явно не х
вою у х
внті квалі
і захищає
мати ува
що устан
тні звязк
культурні
втеча від
ливств, с
ви Імелі І
нення і р
дання рус
ський Ру
домогаеть
російську
з пунітата
та ІІ вход
То як -

докент,
Куленко

ПОРТРЕТИ

Сьогодні нема в нас,
є тільки — колінь.
Чуття пролини ми,
а землю проїли
і жабрати щастя у світ
лодались.
Народжені в лісі,
зостались ми зойком.
І знати не знає
народ-лоботряс,
що мати карпатська
на привіще бойко
Дніпро лолубна,
і стався Тарас.
Тому, що багата,
тому вона вбога,
очам завидючим нестерпна
земля.
Та виріс Шевченко —
дорога до Бога,

ноли ми в дорозі були
до Кремля.
І от Україна без крові
нам дана,
не вірмо, що дана,
бо мимі вкрад
ловинен узяти її від
Богдана
і Богу, не брату віддати
Тарас.
В парламенті нашим —
веселі фортелі,
та асе це — між іншим,
веселий парад,
бо підуть ділкти
шкарпетки й лортфелі
старий лертократ
і новий демократ.
І що їм до того при
ситім кориті,

Літературні першодруки

що десь на краєчню
суного села
в шевченківській хаті,
сто років не критій,
шевченківські мати дитя
привела.

Живе й не вмирає
шевченківська мати,
колгоспна кріпачка,
забута /не раз.
Синове-поети лішли
в дипломати,
а в неї зостався єдиний
Тарас.

ГРЕНДЖА-ДОНСЬКИЙ

Пам'яті мого земляка, пре-
красного поета Василя Грен-
джа-Донського, 12 років творів
нього вийшли не у нас — у
США.

Ану с... ану, по...
А я... у, а в...
Шістнадцятиголова змій
тоді був схожий на Росію.
А ми були такі малі
з ім'ям лідатим —

Підкарпаття.
Гадалося нам, що на Землі
лише не сході меші брата.
Не шкодували ми зусиль
іти за ством геомонісним.
І у Володимі ріс Василь,
і став Василь із

Гренджі — Донським.

О Доне, мудрі язик
глаголю нам про...

Донськ, в Карпатах козак
уже з'явився — ллюс'яцькі.
І що є нас — то зажди
плюс.
І біла кримського соліща

москаль, хохол чи
малорос —
немає тільки українця.
Бо наша правда — для
тюрми.

Бо наша правда дуже
грічне.
Кричить Америка, не ми.
що є поет великий Гренджа.
І каже він: красні ви,
та в путах держать

вас гулаги.

Ми Закарпаття —

для Москви,

а Підкарпаття ми —

для Праги.

І каже він, блудні сини,
ловуча ваша суть, зміїна,
таж ми — Карпатська

Україна.

За це я жив. За це в ліг

у не свою — словацьку

землю.

Але від'їхавши руй і кіг

себе в аже не відокремлю.

Всіма світами я пролах,
мої затуркати людкове,
і довго, ніби на волах,
до вас вертаюсь, у Волове.

І в у вас ще буду сай.

І підказати вам посмію:
шістнадцятиголова змій —

це ми — а слішем на Росію.

Подонки — в нас, побіля нас,
але ж іерод не весь

подонський.

І він грає —

український час,

як в намислив —

Гренджа-Донський.

Я йду до вас. Не знаю, де

моє Волове й лредкі тні.

Мені казали — в СНД,

А в шукаю на Україні.

ОВІ ОБРІІ МАЙСТРА

Занарпаття має багаті
сформувалася ще у 20-30-х
століття і дала нам таких
слова, як Василь Гренджа-
Донський, Зорослава, Ізак
Рішно та інші.
належить до молодшого по-
роджжя традиції своїх ве-
нників. І не укрїнському Пар-
представляє самобутність, ча-
стотирість рідного Закарпаття.
є поетом ломального чи рагі-
тору. Сягаючи корінням у пра-
Петро Скуци, тонко відчуває
життя. Останні арзани його сус-
лірники перенесли демонст-
поета за лодальшу долю не-
мської держави, її розбудову.
мудрий до найвищих про-
економічного, культурного
буналиво розшарпують нашу
модина високої громадянської

напруги, він не може стояти осторонь сього-
днішніх надсладних проців і нмвгється
своїм пристрасним словом прислужитися рід-
ному народові не лише як лот, а й як та-
лановитий журналіст, взявши на плечі тяж-
ку ношу головного редактора газети «Карпат-
ська Україна».

Петро Скуци пройшов нелегкий шлях. Дов-
гий час його не друкували, лриникували, цьку-
вали. Але він встояв у цьому двобої і зали-
шився цілісним поетом. Та, що мимі виходить
з-під його пера, свідчить про дальше зроста-
ння й новітній перспективний майстра. Свій лолу-
давий він зустрічав у розквіті творчих сил.
Самобутній талант обіцяє ще багато нових эле-
тів.

Олекса МИШАНИЧ,

доктор філологічних наук, завідувачий
відділом Інституту літератури імені
Т. Г. Шевченка АН України.

Івана Ющука
— під руб-
Киеві» — як
ід ТУМу до
аючись на
той статус

ні насправді
ше Головна
збралася.
ше кільком
забалося у
ти, примі-
ного пере-
вдверстію
1991 року.
ва пожежу.
«оформили»
статут Всеу-
ував до «по-
«Голос» 16
же немає».
ро нього) да-
приме «внот-
ства, бачачи
овній сфері.
енських вне-
дній пише, що
ресіоналізм у
енський внес-

Курс було
Бо куди ж
а забрак-
не вдалося.
ж, зі своїм
хто неосві-
просвіщати».
ти до людей
омою й ефір-
нню структу-
і життя». 4
е, уже вигра-
т, що прода-
екрани. Уряд,
аленних «про-

аданий плагі-
ва Товариства
ацію поданих
ох», доводячи
таті Загальної
амушуват до

«чирній Київ»
«Урядовий
ду газету».
ні, що 13 кра-
ннші (разом
ітвним пере-
з вимогою
конференцію
етини органі-
такої конфе-

не на їх вимо-

гу 11 квітня для визначення місця, чвсу й процедури конфе-
ренції та порядку обрвання делегатів, було під загальне обу-
рення зібране П. Мовчаном, котрий, узурпувавши мікрофон,
всупереч очевидній волі учасників зборів мати кеупередже-
ного головуючого (понад півтори години зал умовляв П. Мо-
вчана поступитися), зробив усе, щоб заблокувати голосування
будь-яких пропозицій щодо проведення конференції. І зреш-
то, упевнившись, що створений тут-такі представниками
14 областей оргкомітет все одно її проведе (порідлі збори
переважною більшістю таки проголосували за надзвичайну
конференцію), запропонував розкол організації, щоб хоч не-
надовго зберегти за собою право одноосібно (оскільки Цент-
рального правління вже не існує) розпоряджатися коштами
Товариства і здійснювати кадрові «перетрушування» в Сек-
ретаріаті, який теж повстав...

Звернімося, проте, до концептуальних мотивів метамор-
фоз, що є в статті І. Ющука. Обстоюючи ліквідацію ТУМу,
тобто «еволюцію» (йдеться, як бачимо, не про зміну вніс-
ків), автор явно суперечить сам собі. Десь ніби й сам має
сумнів: чи потрібна була метаморфоза? Адже коли послу-
хати І. Ющука, то ТУМ від народження був «Просвітою»,
яка лише ховалася за чужою назвою від компартійно-коло-
нального владного ока. «Проблема мови стала лише приво-
дом для загальнонаціональної консолідації», і тим була «при-
сплана пильність бюрократичкої системи», якій начебто мли-
м був «вузькоспеціалізований мовний напрям діяльності «Това-
риства», хоча воно зразу ж «ввійшло за межі суто мовних
проблем» (уточнюю щодо Центрального правління: тут з при-
ходом П. Мовчана жодна мовна проблема понад рік взагалі
не стояла на порядку денному).

Чому ж 1989 року не подала «Просвіта»? Чому саме
ТУМ? Бо беззастовищення української мови справді ста-
ла однією з глибоких причин національної революції, а не
«лише приводом», яким могла б стати нестача кобас. Ця
небезпека й тепер гуртує свідоме українство, що саме й же-
не сон нашого національного осконелого чиновництва —
тих самих Іванів безділних, які і в компартійних кабінетах не
дрімали, цькуючи ТУМ за те, що він є ТУМ, а не пристосова-
но до колокнальних умов Австро-Угорської, Російської чи
Радянської імперії «Просвіта». Професор І. Юшук не може
не знати, що його рідне мовознавство — то суспільна наука
і що «суто мовних проблем» у масовому громадському русі
за відродження української мови в Україні та його організо-
ваному формуванні просто не буває. Якщо ТУМ народився,
як вважає він, у колісці «Просвіти», то нащо ж колиською
побивати дитя? Де логіка?

Двака річ: І. Юшук хвалить Закон про мови за його ні-
бито рятівну для України «компромісність і невизначеність»
— тобто за відсутність державного захисту української мо-
ви, через що, певен він, «у нас не виник інтерфронт». І вод-
ночас тішиться себе люзією, що за українську мову громад-
ська організація може за нашої демократії боротися «звертан-
ням до суду». Та чи хоч одного порушника Закону про мо-
ви було притягнуто до відповідальності в Україні за два з га-
ком роки?.. Отож бо й воно! У таких випадках кажуть: нема
заяв — нема проблем. Себто клопоту для можновладців. А
ткм часом національне кевдовлення виплескується невроза-
ми на мовному ґрунті й безглуздями, здавалося б, ексцес-
ми: з одного боку — зриванням вивісок з «є», з другого —
сказом від крапки кад «і» у квітничі. Хто ж усе це вивча-
є задля гармонізації національних відносин, коли навіть
тумівським вивуванням у парламенті до того діла нема (вони,
як недавно привселюдно застудив Ю. Гнаткевич, вирішили
мовних проблем не звчпатні)?

Щодо інтерфронту й компромісів, які І. Юшук чомусь
вважає чи не головною ознакою демократії (може-таки, дип-

ломатії?), то між крайнощами, як казав Гейне, лежить не іс-
тина, а проблема. Схоже, що «компромісом» для України
стане утворення «покоління колоніального суржик», в
парламенті вже є членом, якщо мовна проблема розв'я-
зуватиметься в нас, ми перейменування української мови в
таку собі рятуйбозьку, щоб не залинилося жодних підстав
звинувачувати нас в українізації... українців. А ще ліпше
добровільно русифікуватися геть усім і усім заразом записи-
тися до інтерфронту. З мертвою латиною проблем справді
не буде. Скрізь пануватиме, висловлюючись за І. Ющуком,
«приязке ставлення до української мови... російськомовного
населення». Бо коли хворому можна ще співчувати, то покій-
ника годиться тільки хвалити.

Професор лкає нас Прибалтикою й Придністров'ям, де,
як його думку, криваві конфлікти спровоковані «через занад-
то сильну концентрацію національних зусиль на мові». А як
на мене, то саме недостатня увага до мовних проблем на-
ціонального відродження, незнання того, як до них підсту-
питися, — така позиція і може спричинитися до
серйозних... Зрештою, спровокувати їх за бажанням
можна на будь-якій відмінності між людьми. Так само, як
зробити цю відмінність основою для взаємної зацікавленості
й поваги.

Ще один аргумент на користь ТУМу обертається в І. Ющу-
ка у протилежність, коли він критикує націленість громад-
ської організації на боротьбу за українську мову «шляхом по-
станов, наказів, законів тощо» — це, мовляв, було власти-
ве командній системі, що впала, а тепер не годиться пере-
кладати відповідальність за долю мови на державу. Але держа-
ва, як ми бачимо, таку відповідальність на ділі брати не
поспішає. Та, відкидаючи командну систему, чи зрідкаємо
ми держави як знаряддя волевиявлення народу, що хоче го-
ворити рідною мовою? Жодна громадська організація не цу-
рається захисту своїх інтересів через державний механізм.
Ікша річ, що ТУМ, на жаль, не вимагав від своїх числен-
них висуванців у Радах всіх рівнів звітувати за свою держа-
вотворчу діяльність, однією з основ якої є мова. А ті, пода-
лі заховавши свої передвиборні маніфести, і не напрошували
позиції об'єктивних спостерігачів.

Говорячи про «постанови, накази, закони тощо», І. Юшук
явно не хоче розрізкати право особи спілкуватися будь-якою
мовою у себе вдома чи в колі друзів і державне право ста-
вити кваліфікаційні вимоги щодо мови перед службовцями
і захищати етнос від асиміляції. Українці на те й народ, щоб
мати власну мову й державу, а держава на те й держава,
щоб установлювати своє право, яке в нормальному суспіль-
стві завжди було полем боротьби не лише партій і рухів, а й
культурницьких спілок. Зіткнення інтересів рухає історію, і
втеча від суперечностей — не вихід. А безпорадна полох-
ливість, скитийське пораженство — ганебні. Ось і засноване
в укрїнській ліквідації ТУМу Товариство російської мови
імені В. Некрасова взяло за основу статутну мету «сохра-
нення і розвитку російської мови в Україні» і при-
дання рускомовній мові статусу державного. А харків-
ський Рух демократичних реформ (та й не сам він) вже й
домагається розгляду цього питання в парламенті, бачачи
російську мову державною в українській Конституції поруч
з пунктами про федерально-земельне роздіблення України
та її входження до СНД.

То як — повернемося до Малоросії?

Віталій РАДЧУК,

доцент, голова ТУМу Київського університету, депутат
Київради.

БОГ подарував Со-
році життя, але
зайкшися люди,
які його геть зі-
псували.

А почалося воно у Кри-
чильську. Село велике, зе-
лене, гарне. І річка Горнь
струмлює поруч. І райцентр
Степань недалеко. А в тому
райцентрі, як і в навколиш-
ніх селах, мало не кожний
третій чоловік Степан. То
й Сороку назвали Степаном.
Будучи тямковитим хлопцем,
закінчив десятирічку і всту-
пив до Київського гідроме-
лоративного.

Там його напровескі 1952
року й заарештували, а не-
забаром військовий трибунал
у Рівному оцінив його «зра-
ду Батьківщині» 25 роками
позбавлення волі. А щоб і
після цього життя не здава-
лося медом, наклав ще
«п'ятирічку» позбавлення
прав.

За які тяжкі злочини зе-
ленний хлопчина викопотав
собі твне покарання? А ось
за які. Знаючи з історії ре-
волюційні лозунги більшови-
ків і те, як у його роки
компартійці переводять їх
на курячий лшк, Степан вк-
рішав хоч нкось прислужити-
ся своєму упослідженому на-
родові. Надіслав друзям
до сусіднього райцентру влас-
норучно виготовлену руко-
писну листівку приблизно
такого змісту: обстановка
в Україні тяжка, люди година-
ми вистояють у чергах за
хлібом, Сталін знову хоче
влаштувати голод. Треба про-
кидатися од сну та ставати
до боротьби за щастя, волю,
світлу долю... і підписав за-
гадковими літерами: «КОУН»,
що мало б означати «Кри-
чильська організація украї-
нських націоналістів». хоч сам

РОЗПОВІДЬ
ПРО ЛЮДИНУ
З ВТРАЧЕНОГО
ПОКОЛІННЯ

ні до яких націоналістичних
організацій не належав і
зв'язку з ними не мав.

І от «ворог народу» Сте-
пан Сорока у двадцять літ
опинився у виправно-трудо-
вому таборі. «А брат твої в
далекій Сибірі давко канда-
лами гремті...». Господи, дай
силн витримати всі ці страш-
ні випробування й зкуцан-
ня...

Помер Сталін, і потроху
потроху розтіслася пружина,
що змушувала пильнувати,
вишукувати, допитувати, би-
ти, садити, стріляти нещас-
них. Відбувшись чотирні змні
та літа, Сорока повернувся
до перерваних занять в ін-
ституті чистим, наче скель-
це: навіть судимість зияла.
Влаштувався в Білій Церкві
будівельником. І тут його
знову заарештували. Цілком
безпідставно — так вважав
він. Проте КДБ завжди нра-
ще від нас знав, кому й на
якій лаві сидіти — ка сту-
дентський чи підсудних.

Цього разу заіпозорили в
підготовці замаху на Хру-
шова. І хоч слідство встано-
вило безглуздість звинувач-
чення, бо ніякого замаху ні-
хто не збирався готувати, та
все ж за клопотанням рес-
публіканського КДБ Презн-

Виставки

Напівонреселіи лостві лю-
дай мов тіні, мов припиди
опанові, ввино зіймаючи руни
агору, припали до місячного
хреста. Як символ догтерпе-
льних страждань, за якими спй-
не зоря воскресіння.

Композиція тви і називаєть-
ся: «Поможи нам у стражданні».
Все тут в: і наші сумні та ра-
дісні дороги, і нмші надії, і
сподівання, мвбути, асвалєсьні.
Христине Кншвєвич-Кншвєлва,
чій графічній і скульптурній ро-

для Верхови
скасувала
про достро
Сороки й з
дності. Ви
знову набр
рока вдру
де Макар
пер уже до
попередній
свою «чвер
кінця, шор
Тарасові с
щу українсь
ючн світлі
мамою в к

ві слухав
ка Володи
го. І дума
рокі — пр
щодо себе.
душу, викл
Проте в
часове, як
відійшов, б
в'язень Ст
конем, що
твля пора
про Бога,
ково вивед
чої ковбан
ще на ког
вич не ма
про долю
ни; про біс
ливо. про
Про тради
лігійних св
шого, сту
ремо про
вмирає, і
яка живе в
А про по
мав.

Колн «ч
зосталася
браму таб
хиткими в
на система
го народ.
райна жит
родові ще
гом довод
ність до х

Колн «ч
зосталася
браму таб
хиткими в
на система
го народ.
райна жит
родові ще
гом довод
ність до х

Колн «ч
зосталася
браму таб
хиткими в
на система
го народ.
райна жит
родові ще
гом довод
ність до х

Колн «ч
зосталася
браму таб
хиткими в
на система
го народ.
райна жит
родові ще
гом довод
ність до х

Колн «ч
зосталася
браму таб
хиткими в
на система
го народ.
райна жит
родові ще
гом довод
ність до х

АДМІНІСТРАЦІЯ МА БІЛАНС

Чорнобиль

Володимир Іванович Колоша єрошою на Чоробельській АЕС ший від чорногого сара до очей, ані заміни блоку. В розпалі перебудови був об'єктом заступником секретаря парткому ЧАЕС. Після аварії на атомній станції, а потім єрошою в ВО «Комбінат». Згодом став заступником директора НВО «Прігнать».

Недавно В. Колошу призначено заступником міністра Укроблугу в справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС і очільником Адміністрації зони відчуження.

— Володимире Івановичу, чим суттєво адміністративна діяльність зони відчуження та НВО «Прігнать»?

— Свого часу і «Комбінат», і «Прігнать» належали Міністерству енергетики, сам собі заваляла роботи, сам їх фінансував, сам і виконував. Тобто не було розподілу функцій. Крім того, НВО виконувало завдання, що не притаманні виробничому об'єднанню: охорона території, режимні питання, міжвідомчі стосунки тощо. Все це, технічне державне управління разом з функцією заповідника, і покладаю на невеличкий територіальний адміністративний зв'язок. Воно має стати «маленьким Мінчорнобильом» на місці, або місцевому владі в зоні відчуження.

Що треба зробити, щоб Адміністрація набула реальної владі?

— Вирозуміти свадичину, що кам і залишили, попереду же великі організаційні роботи. Треба офіційно оформити статус території зони, розподілити сфери відповідальності за певні напрями управління, розробити відповідні нормативні документи. Є термінові завдання і практич-

ного характеру. Вирай потрібно поквитати оголошу зони, бо деревні стовпички підпалили і місцями зона зруйнована. А на території Блоурсі на великих ділянках оголошу просто немає й не було. Це призводить до безконтрольного проникнення в зону людей і вивозу речей з волюнтарісмі, «дарів» лісів тощо.

До реє, кордон з Блоурсю розділяє зону арбілізую навілля. На нашій поволені «Ук» і «Гумлі» ліса, а в нашій мотилівка, і третя черга АЕС, і стіва з грунті навало станції, і більша частина надавчання забрудненої території арбілізую навілля. На Блоурській території лише один мотилівка — в Хатині, для радіаційної загрози. Чергові питання про баром, мабуть, буде запонення. Однак проблема зони, де знаходиться більше 90 відсотків радіоактивності з чергового блоку, слід розв'язувати разом з Блоурським. Во не брали участь у роботах за соконо-республіканською програмою ліквідації наслідків аварії (ЛНА). Чи погодяться на співпрацю тепер? І який чинник фінансувати спільні роботи? Обсудимо, чи не інших питань вже похочалося на міждержавному рівні.

— Чи є у нас чіткі уявлення про те, що треба робити з зоною?

— Сьогодні розглядаємо чотирьох концепцій щодо її майбутнього. Всі вони виходять з того, що зону спочатку прикривати в екологічно безпечний стан. Це передбачає, зокрема, зупинчення Чорнобильської і введення її в експлуатацію, анімовані програми «Вектор» по забороненню серйозно і названо-інтенсивно відходів, реалізацію програм щодо заборонення високоактивних відходів. Лише після цього можна реалізувати лінній варіант нон-нечіт.

У першому з них, який умовно можна назвати «каранти», зона охороняється, а на її території проводиться лише моніторинг. Хотіло заляснати зону в спокої.

Другий варіант — «заповідник». Тут моніторингу в зоні проводиться науково-дослідні роботи, найнеобхідніша для полів, луків, лісів тощо господарська діяльність. Все привертало до статусу заповідника.

Варіант «моргальник», крім наукових досліджень зони,

«виробачає» розташування в цих регіональних українських, Може, а Блоурських стовпич радіоактивних чи то токсичних речовин.

Останній варіант нончечіт — «відродження». Це поновлення господарської діяльності, реконструкція, можливо, відновлення гірської і шостого блоку ЧАЕС.

Також, що сьогодні істина для посередні. Набравши прийнятливий другий і третій варіанти. Етим, дуже багато залежить від поновіт Блоурська.

— Можна до вибору концепції знаходити пріоритетні завдання?

— Найголовніше в роботах у зоні — запобігти «розповзанню» радіоактивності. Для цього, зокрема, треба зробити переконувальнішими ліси. Чергові питання про фінансування робіт пожежні ліній будуть майже щодня, і радіоактивний бруд, який з'являється, лідирує, піднімається у повітря.

Інша першочергова проблема — жодна. Спорядження захисної зони на ліному березі Прип'яті майже закінчено. Але треба визначитися і з іншими небезпечними місцями, оцінити достатність гідрологічних споруд.

Потребу уваги й «рудий ліс», де плутою розчиняється в ґрунтових водах. Треба шукати шляхи його локалізації.

— Чи а в зоні зайлі люди?

— Сьогодні там майже двісті організацій, де працюють близько 15 тисяч чоловік. Свого часу «мотори» створювалися «під розумом». Однак після її розв'язання, коли укладати нові договори, знаходили джерела фінансування. Інші діяльності їх перебування в зоні треба переорієнтувати. І, мабуть, правильно робити нерезидентів ВО «Спецмонтаж», ніе шукає нове місце за межами зони.

Безперечно, переорієнтувати нею й необхідність робити, що їх виконують. Деякі з них втрачали актуальність, інші стали пріоритетними. І навіть, чи є зайві люди в зоні, чи їх так не вистачає, сьогодні важко. А їх так повинно бути стільки, скільки треба, щоб зникли впливи від слідів аварії. Саме зникати, бо ліквідувати їх, ці наслідки, навряд чи можливо.

Олексій БЕРУС, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Соціальний зріс

МАМА-НАДІЯ СЕМЕРО ІЇ ДІТЕЙ

Велике горе пришло в сім'ю Кунинів п'ятьма. В серпні минулого року трагічно загинув багаторічний мати Ганна Антонівна. Трагедія ще в районі селі Мамині Лохвицького району неподалік від власної хати. І залишилися сиротами семеро дітей. При цьому й районі батькової. Бо Михайло Федорович, зазвичай більше п'ятих, ніж тварем, за горіллю не бачив сиріт божого. І рідних дітей. Це при жінці Ганні Антонівні він нічим не допомагав сім'ї. Всі клопоти лягали на теїдні плечі жінки, а ще, працювала допрісно в місцевому колгоспі. А коли найстарший донч Надя виповнилося 15 років, то доїти корів мати ходила з нею. У сім'ї надіяв мати Надя йшла заміж за Петра Кундюка, який там тоді працював на фермі. І Ганні Антонівні стало трошки легше. Було вже кому заваляти лавно до хати, не рубувати дров, відносно принести. Завалився, тепер тільки й жити. У Наді й Петра народилася дочка Тетяна. Колгосп для молодого подружжя вийшов будиночком. Петро вже працював трактористом, вступив єсича зокрема до сільськогосподарського технікуму. Все було лідеро добре. І тут — смерть матері.

Що робити а дітям їх шестеро. Наталочі — 9 років, Михайликові — 7, Людими — 6, білихатні Оксані і Валерію — по 3 роки, в Наді виповнилося тільки 11 місяців. Батьки нікого не брали до уваги. Люди знали — дітям радні він не дасть. І Михайло Федорович мав, навіть, втілює, що так просто все вирішиться, що його дітей хочуть віддати на виховання в дитячий будинок, шкуні-інтернат. Мабути, там би було, ніби Надя з Петром у сільській Раді не заявили:

— Всі діти будуть з нами. Одне слово, Надя Кундюк, який тоді тільки виповнилося 19 років, стала опікуном своїх братів і сестер, дітей рідної матері. Різні були думки, судження, мовляв, сама же дитина, в тут такі об'язки... Але Надя з Петром стояли на своєму.

Недавно а побував у цій сім'ї. Приїхав до села разом з представниками виробничого

об'єднання «Волоньга», колектив якого дізнався про дитячий-сиріт, вирішив допомогти їм матеріально. Голова профкому цього підприємства Ярослав Гонимон вручив Наді Петру майже 5 тисяч карбованців, 300 муківи, 50 кілограмів цукру, дитячий одяг, цукерки, гришки. Тут же спеціально в об'єднанні встановили нову газову плиту, підключили балон з газом. Все — дороге.

У будиночку, де живе сім'я, три кімнати, кухня. Петро поїхав на роботу, а ще будинок — їхня власність.

— Ми за нього колгоспної виплатили ту суму, яка кам не лежала. Тепер хочемо зробити ремонт, яке децю з будівельних матеріалів а завіз.

А Надя розповідала, як вчепилася в шкільну Наталочку й Людими. Нелі й Тетя тугилися до неї як руду, Оксана просилася нахилитися — щось прошепотіла на уху мамі-Наді. Мамині так її і кличуть — мамі-Наді.

— У мене добрий чоловік. Як не лизав Надію, чи тиню їй ївхався, і там було видно, що невелико. В 19 років мати таму сім'ю. Та вона сама працювала.

— У мене добрий чоловік. Без нього в 6 не дає радні. Він сам з багаторічної сім'ї.

А про їхнього батька а всім тодішнім. Це ж його дитини. Живе Михайло Федорович у цьому ж селі, в хаті сестри покійної дружини. І стареньке тата догляддає неупако-чого зятя, що відірвався від рідних дітей.

Надіна розповідала, що багато інколи заходить до них похитні сім'я карбованців не похмала.

— Щоб відчепилася, то часом дам їй дестяку, — каме донч. — А старші діти вигнають його з хати, Шкода мені його, він мій батюка... Та дітей я не віддам нікому.

Молода мама тугила до грудаї татю й Нелю. Просилася до неї на руки Оксані й Валерію. Надя похитнулася. І за охачі стояли слізьми...

Богдан БЕРЕКЕТА, власний кореспондент «Голосу України». Волківська область.

...В ОКРЕМО ВЗЯТОМУ СРІБНОМУ

Нещодавно у матеріалі «Куди прайду райда?» («Гу» № 76 за 24 лютого) наш власкор по Чернігівщині Сергій Іваненко оповів про розпачливе співробітництво в будівництві великого «першого» Срібнянського району В. Мостового та інші «трудні зв'язки» місцевого керівництва. Факти, наведені у матеріалі, на мою думку, більш ніж достатні для підні роботи сільських організацій. Факти, наведені у матеріалі, на мою думку, більш ніж достатні для підні роботи сільських організацій. Факти, наведені у матеріалі, на мою думку, більш ніж достатні для підні роботи сільських організацій.

Бюрократичний всебуч

Як і будьдезерст — люди підпальні. Якщо а напав його треба виконувати, у віддаленому від усіх адміністративних центрів Срібному наші не переобтяжено го системо керівника миттєво набирає сили закону. Тож узаконюючи власний «беспрет», адміністратори при конкомі Срібнянського райою де й општрадувала «правоорупцію» Віру Адріянну Фурсу за те, «що она умишлено унеченою менавля зняки по внов нарезанной уліще...». Ось так, «внов нарезанной уліще» через власну пристрасть нагородила рідна Радянська влада пошеку колгоспнику, пенсіонерку за 50 років тяжкої рабської

Бюрократичний всебуч

праці в колгоспі орденосною Чернігівщині, де нещодавно була виконана а в одній окремо взятій області і допони спілка комуністів — трудящих Чернігівщини, закликає з підняття до «самоорганізації трудящих» а реалізацію політичну силу, об'єднання їх в ороку Советов народних депутатів, шпиком лідерами місцева Рда наповнює заклина листів реалізм єсичим. А їх так повинно бути стільки, скільки треба, щоб зникли впливи від слідів аварії. Саме зникати, бо ліквідувати їх, ці наслідки, навряд чи можливо.

Олексій БЕРУС, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Олексій БЕРУС, спеціальний кореспондент «Голосу України».

DEMİTON

Украинско-британская компания
ПРЕДЛАГАЕТ
ИСКЛЮЧИТЕЛЬНО ЗА РУБЛИ
со складов в Днепропетровске:

детскую обувь — 7 тыс. пар;
белье женское и мужское — 22 тыс. штук;
женские блузы и юбки — 3 тыс. штук;
футболки и спортивные свитера — 2 тыс. штук;
коляготки женские — 100 тыс. штук;
лосины — 40 тыс. штук;

со складов в Германии:

женскую и детскую обувь — 80 тыс. пар;
спортивные костюмы — 12 тыс. штук;
женскую, мужскую и детскую одежду;
ткани и посуду;
телефоны и радиотелефоны;
косметику и парфюмерию
и другие товары по ВАШЕМУ заказу.
С образцами ВСЕХ товаров можно ознакомиться
в нашем офисе по адресу: г. Днепропетровск,
ул. Короленко, 2. Наш телефон: (0562) 44-44-32.
факс: (0562) 44-44-35.

Не нові, однак фірмові, речі зі США:

свитри, куртки, джинси, блузки, плаття.
Для дорослих і дітей.

ПРОДАЮТЬСЯ ОПТОМ

Одні упаковки і спеціальні баули. Стартує ціна — 299
квартальців за один кілограм.

Тел. у Львові — (0322) 76-97-76, з 9 до 17 год.

Львів, агентство «ІРА» (0322) 72-40-92.

В ПЕРВЫЕ
ОДНОВРЕМЕННО С ЗАПАДНЫМ ПОТРЕБИТЕЛЕМ
можно приобрести

ПРИНЦИПИАЛЬНО НОВЫЙ вид

офисной техники

«БИЗНЕС-ЦЕНТР «НАВИГАТОР»
производства фирмы Canon

«НАВИГАТОР» включает в себя:

- IBM-совместимый компьютер со струйным принтером и сенсорным экраном;
- телефакс;
- телефон с автоответчиком;
- сканер.

Все элементы
«НАВИГАТОРА»
работают как
единая система, что
обеспечивает
НОВОЕ КАЧЕСТВО
работы!

Предоставляем консультации,
гарантии, русификация и поддержка
других алфавитов, оптовая скидка,
оплачиваемые услуги дилеров.

По всем вопросам обращаться по телефону СП «СИЛМА» в г. Киев
(044) 295-87-20, 295-13-56.

«Организация реализу-
ет тонер в трубах по
190 г для множительных
аппаратов «КАНОН»,
«РИКО». Телефоны:
(0622) 907394, 907321,
907167».

Вы ведете землеройные работы!

Есть проблемы!

Арендное предприятие
«Волна» г. Горловки ре-
ализует по умеренным
ценам установки для
разработки мерзлых и
скальных грунтов на ба-
зе тракторов ЮМЗ-6,
ДТ-75 и МТЗ-80.

Контактные телефоны:
4-42-85, 4-95-50.

Арендное предприятие
«Волна» г. Горловки ре-
ализует по умеренным це-
нам сварочные агрегаты
АДБ 3122 (бензиновый
двигатель ГАЗ-24).

Контактные телефоны:
4-42-85, 4-95-50.

Принимаем заявки
на комплексное изготовление
фотошаблонов
г. Киев, тел. (044) 265-58-43

Днепропетровский химико-технологический институт

с 1992 года ведет подготовку на уровне трех ступеней:
бакалавр — специалист — магистр,
на экономическом отделении.

Предоставляется возможность параллельно получить обра-
зование по другой специальности, включая менеджера для
студентов — менеджера и технолога.

Осуществляется углубленная подготовка технологов, меха-
ников, специалистов по АПТ, теплоэнергетика, экономистов
по инженерно-техническим планам применительно к конкретной хи-
мической технологии. Планируется зачет институту за до-
полнительную подготовку специалистов оформляется удостове-
рением договором.

Адрес: «ДАП-пресс» [056] 44-54-73.

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ПЛАНОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТЕХНІКУМ-ІНТЕРНАТ

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ
на 1992—1993 навчальний рік

за спеціальностями:

1. Технічно-плановий для сільськогосподарських підприємств на 1-й і 2-й курси денного відділення.
2. Бухгалтер для сільськогосподарських підприємств на 1-й і 2-й курси денного відділення.

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ:

До технікуму приймаються ввадати 2-й та 3-й груп у віці
від 15 до 35 років, які мають освіту а базисі основної чи се-
редньої загальноосвітньої школи і успішно склали атесту-
вання з таких предметів:

- а) на базі основної загальноосвітньої школи.
1. Російська чи українська мова (за вибором абитуриента) — диктант.
2. Математика — усно.
- б) на II курс на базі середньої загальноосвітньої школи.
1. Російська чи українська мова (за вибором абитуриента) — твір.
2. Математика — усно.

ДО ВСТУПУ В ТЕХНІКУМ НА ІМ'Я ДИРЕКТОРА ПОДА-
ЮТЬСЯ:

- а) Заява;
- б) Оригінал документа про закінчення основної чи серед-
ньої загальноосвітньої школи;
- в) Медична довідка (форма № 086-у);
- г) 6 фотознімків розміром 3x4 см;
- д) Випиписка з трудової книжки;
- е) Направлення на навчання районного чи міського відді-
лу соціального забезпечення;
- ж) Пенсійна книжка (свідчення на одержання шкільної
допомоги — для ікавідалі до 16 років) і довідка ЛТЕК (фор-
ма № 4 або 4-а).

ЗАВАН ПРИЙМАЮТЬСЯ: на базі основної загальноосвітньої
школи з 4 травня до 31 липня, на базі середньої загально-
освітньої школи з 4 травня по 14 серпня.

ВСТУПНІ ІСПИТИ: з 1 по 20 серпня. ЗАРАХУВАННЯ ДО
ТЕХНІКУМУ: з 21 по 25 серпня.

Зарозки на навчання до технікуму забезпечуються гу-
ртожитком та перебувають на повному державному забезпе-
ченні (потиражають зарплату, одяг, стипендію).

АДРЕС ТЕХНІКУМУ: 281900, м. Кам'янець-Подільський Хи-
мельницької області, вул. Гошовця, 13. Тел. 3-26-51, 3-26-72.
ДИРЕКЦІЯ.

ДО УВАГИ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ

Фірма «ЗовнішЕкспозиція» з 25 по 30 тра-
вня 1992 року проводить виставку-ярмарку
продукції українських підприємств.

На виставці буде представлений широкий
асортимент продукції:

- семаїонні машини;
- агрегати для сільськогосподарства;
- моделі літаків та аеро-
бататіонні моделі говерні-
атоматів;
- металорізальний інстру-
мент;
- проекція документація
на сімейні фірми та сімейні
перевірні підприємства з жи-
вими будівлями;
- акриби різноманітного
СНД при Міністерстві зв'язків з торгівлі Кана-
ди.
- лізингові машини;
- проекція із льону та ба-
зови;
- швейні виробни в асортим-
енті;
- сушарки, акриби з кольо-
рового силе.

Тут ви отримаєте максимальну інформацію
за продукцію українських підприємств, зможе-
те провести ділову переговори для укла-
діння контрактів і торговельних угод, заре-
гулювати оптові закупки товарів.

У рамках цієї виставки відбудеться ділова
зустріч з представниками канадського бізнесу.
ІІ організовує Канадська ділова Рада спільно
із групою по торгівлі між Канадою і країнами

Чекуйте Вас на виставці.

Наша адреса: м. Київ-53, Львівська площа, 3.
Телефони: (044) 212-59-73, 212-24-93, 212-02-72,
212-48-66.

Факс: 212-29-82, 212-29-97,
Телекс: 131291 EKSHU.

Стеблівська бавовняна прядильно-ткацька фабрика

реалізує

торговельним підприємствам, іншим організа-
ціям КОВДІР бавовни, байки.
Ціни договірні.

Довідковий телефон: 9-047-35-2-05-00.
Адреса: 258522 смт Стеблів Черкаського обла-
сті Корсунь-Шевченківського району.

Фірма «ПРОГЕР» реалізує комп'ютери
PC/AT 286, 386 производства ФРГ и США,
телефаксы «SHARP», «EFA», «AUDIOVOX».
Обеспечивает гарантийное обслуживание.
Тел. 264-25-52.

